

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 613
van **FREYA PERDAENS**
datum: 12 februari 2021

---

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Waterzuiverings- en drinkwatersysteem - Digitale veiligheid

Hackers hebben over het internet, met de afstandstool TeamViewer, geprobeerd de watervoorraad van een kleine stad in Florida te vergiftigen. Met de aanval op het waterzuiveringssysteem van het stadje Oldsmar probeerden de hackers in kwestie om de hoeveelheid natriumhydroxide (bijtende soda) in het water te verhogen. De waterzuiveringsorganisatie zegt dat alleen erkende gebruikers vanop afstand zouden mogen inloggen. Een van die erkende gebruikers, die vanop afstand aan het werk was, verloor op vrijdag 5 februari de controle over zijn computermuis en zag op zijn scherm hoe een derde partij door de beheerssoftware begon te manoeuvreren.

1. Op welke manier voorziet men bij onze waterzuiverings- en drinkwatersystemen in bescherming tegen mogelijke cyberaanvallen? Wordt voldoende aandacht besteed aan digitale veiligheid van nutsvoorzieningen en op welke manier wordt daarin ondersteuning geboden?
2. Staan er in de toekomst nog extra investeringen/programma's gepland rond cyberveiligheid?

ANTWOORD

op vraag nr. 613 van 12 februari 2021

van **FREYA PERDAENS**

---

1. De richtlijn 2016/1148 van het Europees Parlement en de Raad van 6 juli 2016 houdende maatregelen voor een hoog gemeenschappelijk niveau van beveiliging van netwerk- en informatiesystemen in de Unie, de "NIS-richtlijn", werd omgezet voor België in de wet van 7 april 2019 tot vaststelling van een kader voor de beveiliging van netwerk- en informatiesystemen van algemeen belang voor de openbare veiligheid, de "NIS-wet".

De richtlijn en de wet die haar omzet, beogen een hoge graad van beveiliging van de netwerk- en informatiesystemen waarvan aanbieders van essentiële diensten van kritiek maatschappelijk of economisch belang (energie, vervoer, bankwezen, infrastructuur voor de financiële markt, gezondheidszorg, levering en distributie van drinkwater en digitale infrastructuur, zoals opgenomen in bijlage 1 bij de "NIS-wet") gebruik maken in het leveren van hun diensten.

Naar aanleiding van die omzetting van de richtlijn 2016/1148 in de wet van 7 april 2019 tot vaststelling van een kader voor de beveiliging van netwerk- en informatiesystemen van algemeen belang voor de openbare veiligheid, de "NIS-wet", werd in 2020 een Nationaal Comité voor de beveiliging van de levering en distributie van drinkwater opgericht. Het Comité zal voor de sector drinkwater de correcte uitvoering van de vereisten opgenomen in de NIS-wet moeten bewaken als sectorale autoriteit.

Om te voldoen aan de bepalingen van de NIS-wet moeten de aanbieders van essentiële diensten "passende en evenredige technische en organisatorische maatregelen nemen om de risico's voor de beveiliging van netwerk- en informatiesystemen waarvan zijn essentiële diensten afhankelijk zijn, te beheersen.". Daarvoor moet door de aanbieders een beveiligingsbeleid voor hun netwerk- en informatiesystemen (I.B.B.) worden uitgewerkt met daarin concrete beveiligingsmaatregelen en -doelstellingen. Voor de drinkwatersector zijn de aanbieders onlangs aangewezen waardoor zij binnen 12 maanden hun I.B.B. moeten uitwerken en binnen 24 maanden de voorgestelde maatregelen moet implementeren.

De voorgestelde beveiligingsmaatregelen en -doelstellingen moeten jaarlijks een interne audit ondergaan en minstens om de drie jaar een externe audit. Het auditschema moet worden opgestart binnen drie maanden na het uitwerken van het I.B.B.

De NIS wet verplicht de aanbieders van essentiële diensten ook om melding te maken van incidenten aan zowel de sectorale autoriteit als aan het nationaal computer security incident response team (voor België is dit het Centrum voor Cybersecurity België of CCB). Het CSIRT biedt technische ondersteuning bij incidenten of potentiële incidenten.

Voor de drinkwatersector is dit specifiek beleidskader dus in volle uitvoering. Voor het Vlaams Gewest zetelen vertegenwoordigers van VMM en van het Coördinatie- en Crisiscentrum van de Vlaamse overheid in het Nationaal Comité dat optreedt als sectorale autoriteit.

Ook los van het NIS-kader dat momenteel wordt geïmplementeerd, neemt de drinkwatersector digitale veiligheid van de nutsvoorziening en de beveiliging van de drinkwatersystemen zeer ernstig. Via vaste overlegmomenten bij AquaFlanders, Centrum voor Cybersecurity België, webinars, externe expertise... tracht de sector up to date te blijven van de laatste ontwikkelingen rond (cyber)security en mogelijke cyberaanvallen. Om cybersecurity op een gestructureerde manier aan te pakken zetten de waterbedrijven een ISMS (Information Security Management System) op volgens de internationale informatiebeveiligingsstandaard ISO27001. Binnen dit kader wordt een uitgebreide risicoanalyse uitgevoerd en worden de risico's op vlak van cybersecurity in de omgeving van de drinkwaterdistributie in kaart gebracht. Op basis van deze risicoanalyse zijn een aantal projecten gedefinieerd die het cybersecurityniveau moeten verhogen:

- Sensibilisering van medewerkers rond cybersecurity;
- Patchmanagement;
- Toegangsbeheer (beveiligen met controles en authenticaties);
- Netwerksegmentatie (d.m.v. firewalls, gescheiden netwerken);
- Cybersecurity monitoring (automatische updates, audits).

Voor wat betreft de publieke afvalwatersector geeft Aquafin aan dat zowel implementatie als awareness rond cybersecurity al duidelijke focuspunten zijn voor de organisatie. Alle gangbare/noodzakelijke securitymaatregelen en controlemechanismen zijn geïmplementeerd en worden nauwgezet opgevolgd. Hierdoor is Aquafin maximaal beschermd tegen een cybersecurity aanval. Een tweejaarlijkse exhaustieve security audit door externe gespecialiseerde firma's bevestigt dit. Evengoed naar remediering zijn alle processen en systemen zo optimaal mogelijk ingericht. Zo worden bijvoorbeeld elk jaar *disaster recovery testen* georganiseerd waarbij verschillende cyberincidenten gesimuleerd worden ter controle van de bestaande processen, zodat efficiënt geageerd wordt als er een echt incident plaatsvindt. Een intensieve awareness campagne naar eindgebruikers vindt al voor het tweede jaar op rij plaats.

Cybersecurity is met andere woorden al jaren een prioriteit binnen Aquafin.

In de toekomst plant Aquafin de huidige approach van cyberstrategie en snel schakelen blijvend toe te passen. Dit gaat van cybermanagement, componentbeveiliging tot awareness.

Cybersecurity en het digitale landschap zijn beiden constant in beweging, het is dus goed dat Aquafin hier ook in de toekomst flexibel en robuust op zal blijven inspelen.

2. Voor wat de acties en investeringen binnen de watersector betreft, verwijs ik naar het antwoord op deelvraag 1.

U vraag gaat echter ruimer. U kunt zich voor de integrale problematiek richten tot de minister-president. Hij is bevoegd voor deze materie. Daarnaast is er nog het federale Centrum voor Cybersecurity België dat heel wat ondersteuning biedt (<https://ccb.belgium.be/nl>) en dat onder de federale bevoegdheid valt van de eerste minister.

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 98
van **FREYA PERDAENS**
datum: 12 februari 2021

---

aan **BENJAMIN DALLE**
VLAAMS MINISTER VAN BRUSSEL, JEUGD EN MEDIA

Bovenlokale jeugdinfrastructuur - Quickscans voor energiezuinige maatregelen (2)

Op 8 januari 2021 stelde ik de minister een schriftelijke vraag (nr. 58) over de quickscans voor energiezuinige maatregelen van bovenlokale jeugdinfrastructuur.

Uit het antwoord bleek dat er in 2020 uiteindelijk slechts één subsidieaanvraag voor energiezuinige maatregelen gebeurde bij het Fonds Culturele Infrastructuur. De administratie gaf wel aan te verwachten dat er vanaf ronde 2021 voor bovenlokale investeringssubsidies een substantieel aantal aanvragen zal worden ingediend op basis van de uitgevoerde energiescans, aangezien de meeste scans uit het proefproject nog niet waren toegekend of uitgevoerd voor het verstrijken van de deadline voor het indienen van een aanvraag.

Ik heb daarover volgende bijkomende vragen.

1. Welke energiezuinige maatregelen gebeuren exact met de 180.000 euro voor het project dat in 2020 werd aangevraagd? Over welk project gaat het net?
2. Wat is het doel qua aantal aanvragen voor energiezuinige maatregelen in 2021? In welk budget is in 2021 voorzien voor deze energiezuinige maatregelen?
3. Op hoeveel projecten was in 2020 initieel gehoopt en in welk budget was voorzien?
4. Welk budget werd in 2020 uiteindelijk niet gebruikt? Wordt er (vanwege corona) geschoven met ongebruikt budget van 2020 naar 2021 of hoe wordt het overgebleven budget ingezet?
5. Er bestaan nu ook infrastructuurmiddelen relance, die ook inzetten op duurzaamheid. Is er voor die dossiers ook een energiescan nodig?

ANTWOORD

op vraag nr. 98 van 12 februari 2021

van **FREYA PERDAENS**

---

1. De subsidie werd toegekend aan jeugdverblijfscentrum Sloerodoe vzw uit Bocholt voor het nemen van energiezuinige maatregelen bij het verbouwen en uitbreiden van dit centrum. De maatregelen zijn: isolatie van muren, daken en vloeren, het plaatsen van super isolerend buitenschrijnwerk, Het vervangen van een mazoutketel door condensatieketel, het plaatsen van LED-verlichting, de installatie van slimme energiemonitoring, warmterecuperatie in de sanitaire gedeeltes, het plaatsen van een zonneboiler en hoogrendement kachels.
2. Het aantal aanvragen is van ondergeschikt belang, gezien de investeringsbedragen zeer sterk variëren (tussen 20 keuro en 500 keuro). Jaarlijks wordt het volledige budget dat voorzien wordt voor sectorale prioriteiten aangewend in functie van de aanvragen die worden ingediend voor elk van de prioriteiten. Voor het beleidsdomein Jeugd kunnen organisaties ondersteuning krijgen voor het energiezuiniger of toegankelijker maken van de infrastructuur. De indieningstermijn voor projectaanvragen loopt tot en met 1 april 2021.
3. In 2020 was er 525 keuro voor het toekennen van sectorale investeringssubsidies voor jeugdinfrastructuur.
4. Sinds de inwerkingtreding van het besluit betreffende bovenlokale investeringssubsidies in 2017 was er telkens een volledige besteding van de voorziene middelen, zo ook in 2020.
5. Voor het aanvragen van energiezuinige maatregelen is het aantonen van een energiescan niet verplicht. De gratis energiescans kunnen uiteraard bijdragen aan de kwaliteit van de aanvraagdossiers en de kans op positief advies door de adviescommissie verhogen.

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 61
van **FREYA PERDAENS**
datum: 8 januari 2021

---

aan **BENJAMIN DALLE**
VLAAMS MINISTER VAN BRUSSEL, JEUGD EN MEDIA

VRT - Bereik van en nieuwsconsumptie door jongeren (2)

Deze vraag ter opvolging van mijn schriftelijke vraag nr. 14 van 23 oktober 2020 over de nieuwsconsumptie door jongeren. Daarbij vroeg ik onder meer naar het bereik van NWS NWS, de radiozenders op maat en Karrewiet, bij jongeren de afgelopen twee jaar.

De voorlopige cijfers voor 2020 leken aan te geven dat vooral instagram van NWS NWS sterk steeg en het bereik van Karrewiet daalde. De cijfers waren echter nog niet voor volledig 2020 beschikbaar.

1. Kan de minister de volledige cijfers voor 2020 geven van het bereik van NWS NWS, de radiozenders op maat en Karrewiet, bij jongeren?
Gelieve de cijfers op te splitsen per mediakanaal.
2. Blijkt hieruit dat het bereik van Karrewiet effectief is gedaald bij jongeren ten opzichte van 2019? Welke verklaringen worden daarvoor gezien?

ANTWOORD

op vraag nr. 61 van 8 januari 2021

van **FREYA PERDAENS**

---

1. NWS NWS NWS

- Eind december 2020 bedroeg het aantal volgers van NWS NWS NWS op Instagram (bron: Instagram) 120.602.
- VRT NWS bereikt daarnaast nog andere Instagram-gebruikers doordat veel volgers berichten van NWS NWS NWS zelf delen via hun account.
- Volgens de Bereikstracker (een online bevraging bij 2.500 Vlamingen van 12 jaar of ouder in het najaar van 2020) had NWS NWS NWS een weekbereik van 11% bij 12- tot 17-jarigen en 16% bij 18- tot 24-jarigen.

Karrewiet

- *Karrewiet* wordt aangeboden via de Ketnet-kanalen. Ketnet zelf richt zich in de eerste plaats op kinderen tot en met 12 jaar.
- *Televisie*

Gemiddeld weekbereik Karrewiet (2020)

Bron: CIM

Leeftijd	2020
4-12 jaar	106.631
4+ jaar	200.425

- *Online*

In 2020 waren er op Ketnet.be gemiddeld 12.983 starts per aflevering van *Karrewiet*. Op VRT NU waren er gemiddeld 442 starts per aflevering van *Karrewiet*.

MNM en Studio Brussel

Voorafgaande opmerking:

Omwille van de coronacrisis werden CIM-radioresultaten voor atypische perioden gepubliceerd. Zo bevat de kolom 2020** in onderstaande tabel resultaten voor de periode november 2019 – december 20 waarbij voor heel wat tussenliggende maanden resultaten ontbreken.

Gemiddeld weekbereik Studio Brussel (2020) (*)

Bron: CIM

Leeftijd	2020 (jan-jun)*	2020**
12-24 jaar	167.618	180.344
25-34 jaar	198.555	222.214

(*) januari-juni (geen gegevens voor maart en april als gevolg van de coronacrisis)

(**) november 2019 – december 2020 (geen gegevens voor maart, april, juli, augustus, november en december als gevolg van de coronacrisis)

Gemiddeld weekbereik MNM (2019-2020) (*)

Bron: CIM

Leeftijd	2020 (jan-jun)*	2020**
12-24 jaar	372.165	359.220
25-34 jaar	283.825	283.766

(*) januari-juni (geen gegevens voor maart en april als gevolg van de coronacrisis)

(**) november 2019 – december 2020 (geen gegevens voor maart, april, juli, augustus, november en december als gevolg van de coronacrisis)

2. Deze vraag kan niet eenduidig beantwoord worden: het bereik van *Karrewiet* op televisie nam af, terwijl het bereik van *Karrewiet* online toenam.

- *Karrewiet* daalt sterker (-21%) in bereik dan het medium televisie (-8%) bij 4- tot 12-jarigen, ten opzichte van 2019.

Het bereik van *Karrewiet* via lineaire televisie daalt dus. Verschillende verklaringen kunnen hieraan aan de basis liggen, zoals:

- de algemene daling in het bereik van het medium televisie bij deze doelgroep;
- sinds de start van de coronacrisis hebben kinderen de tijd gehad om andere lineaire zenders te leren kennen en spendeerden ze meer tijd op andere (streaming)platformen.
- *Karrewiet* was aanwezig op niet-lineaire platformen. Daar is een positieve evolutie vast te stellen.
  - Op Ketnet.be nam het gemiddeld aantal starts per aflevering van *Karrewiet* toe met 53% (van gemiddeld 8.467 starts per aflevering in 2019 tot 12.983 starts in 2020).
  - Op VRT NU nam het gemiddeld aantal starts per aflevering van *Karrewiet* toe met 313% (van gemiddeld 141 starts per aflevering in 2019 tot 442 starts in 2020).
  - *Karrewiet* heeft ondertussen 18.800 abonnees op het *Karrewiet*-YouTube kanaal.
In januari 2020 werden er 4.383 uren *Karrewiet* op YouTube gestreamd, in december 2020 waren dat 11.321 uren.
- Aanvullend:
Uit onderzoek van de VRT-studiedienst (Mediakids-onderzoek 2019) bleek dat 75% van de 6- tot 12-jarigen op school met *Karrewiet* in contact komt. Dat betekent dat veel *Karrewiet* gekeken wordt in de klas of over *Karrewiet* gepraat wordt.

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 119
van **FREYA PERDAENS**
datum: 5 maart 2021

---

aan **BENJAMIN DALLE**
VLAAMS MINISTER VAN BRUSSEL, JEUGD EN MEDIA

Hulplijn voor jongeren 'Awel' - Oproepen

Awel, de luisterlijn voor kinderen en jongeren met een vraag of een probleem, heeft het afgelopen jaar 21 procent meer oproepen ontvangen dan het jaar voordien. Iets minder dan 1 op de 4 van die gesprekken had een specifieke link met het coronavirus. Toch bleven de belangrijkste thema's waarvoor jongeren contact opnamen met Awel nagenoeg ongewijzigd.

Awel verwerkte in 2020 in totaal 28.232 contacten. Die gebeurden via de telefoon, via chat, via e-mail of via een contactformulier op de website. Ruwweg 23 procent van al die oproepen ging over corona. Vooral tijdens de eerste golf, in april, was er een piek in coronagerelateerde oproepen. Meer dan 1 op de 4 (28 procent) van de coronagesprekken ging over niet goed in zijn vel zitten of somberheid. Volgens het persagentschap Belga is dat 10 procent meer dan het aandeel van dergelijke oproepen in heel 2020.

1. Is er naast het aantal oproepen ook zicht op het aantal unieke oproepen? Kan de minister deze cijfers doorgeven voor 2019 en 2020? Gelieve op te splitsen per provincie indien mogelijk.
2. Welke categorieën hanteert Awel om oproepen in onder te brengen? Wat was het aantal oproepen per categorie in 2019 en 2020?
3. Werden coronagerelateerde oproepen ook stelselmatig in subcategorieën opgedeeld? Over welke categorieën gingen de coronagerelateerde oproepen?

ANTWOORD

op vraag nr. 119 van 5 maart 2021

van **FREYA PERDAENS**

1. Het antwoord op deze vraag hangt af van hoe unieke oproepen worden gedefinieerd. Awel rekent alle oproepen over de telefoon van eenzelfde nummer op eenzelfde dag als één oproep of oproeper. Vervolgens telt ze die resultaten per maand op. Aangezien kinderen en jongeren anoniem contact opnemen met Awel kan er bij de oproepen geen onderscheid worden gemaakt naar leeftijdsgroepen of provincies. Ik verwijs voor het aantal unieke oproepers per maand in 2019 en 2020 naar de tabel hieronder.

unieke telefonische oproepers per dag, opgeteld per maand		
	2019	2020
januari	4.999	4.307
februari	4.942	4.453
maart	5.692	4.533
april	5.184	3.899
mei	5.450	4.277
juni	5.341	5.078
juli	4.697	4.975
augustus	4.495	4.563
september	4.707	4.734
oktober	4.943	4.903
november	4.392	4.358
december	4.555	4.166

Bij de tabel zijn drie kanttekeningen te maken:

De vraag had betrekking op het aantal unieke oproepen. De tabel heeft daarentegen betrekking op oproepers i.p.v. oproepen. Awel moest een keuze maken om het aantal unieke oproepen te kunnen berekenen. De beste aanpak hiervoor is om alle oproepen van eenzelfde nummer op eenzelfde dag samen te tellen als één oproep. Op die manier vallen een unieke oproep en een unieke oproeper op dezelfde dag samen. Awel berekent dit cijfer gewoonlijk niet. In haar jaarlijkse rapportage wordt omwille van de eenduidigheid en transparantie het aantal ontvangen oproepen en het aantal beantwoorde oproepen opgenomen.

Voorliggende berekening verschilt ook van de berekening van het aantal unieke oproepers over de periode van een jaar. Als anonieme luisterlijn werkt Awel met geanonimiseerde telefoonnummers: de laatste drie cijfers worden door kruisjes vervangen. De kans dat er op dezelfde dag twee personen bellen die hetzelfde nummer hebben is klein, maar er zit dus een kleine foutmarge in de cijfers. Als Awel de unieke oproepers over de periode van een jaar berekent, dan telt ze alle oproepen van eenzelfde nummer over een jaar als één unieke oproeper. De kans dat er in het

tijdsbestek van een jaar verschillende personen bellen die exact hetzelfde nummer hebben met uitzondering van de laatste drie cijfers is groter. Awel schat de foutmarge daar te groot in om geldige cijfers te kunnen berekenen.

Zoals ik hierboven benoem, rapporteert Awel over het aantal ontvangen oproepen en het aantal beantwoorde oproepen per kanaal.

In 2020 ontving Awel 85.143 telefonische oproepen: dit is een daling met 14 procent t.o.v. 2019. Awel beantwoordde 21.242 van deze oproepen: dit is daarentegen een stijging met 9 procent t.o.v. 2019.

In 2020 telde Awel 178.085 pogingen om te chatten: dit zijn het aantal waiting room hits of het aantal keer dat iemand op de startpagina van de chatsoftware terecht kwam. Ze kan dit cijfer niet vergelijken met 2019 omdat ze op andere chatsoftware is overgeschakeld. Ze registreerde 10.246 contacten: dit is een stijging met 62 procent t.o.v. 2019.

Awel beantwoordde in 2020 ook 7.537 e-mails. Dat is 7 procent meer dan in 2019. Hier zijn de ontvangen en beantwoorde oproepen zo goed als gelijk omdat elke e-mail wordt beantwoord.

2. Awel onderscheidt bijna honderd gespreksthema's die ze bundelt in grotere categorieën: nl. thuis en familie, school, vriendschap en relaties, seksualiteit, lichamelijke gezondheid en uiterlijk, vrije tijd en maatschappij, geestelijke gezondheid, grensoverschrijdend gedrag en Awel. Ik verwijs voor de top tien van het aantal gesprekken per thema in 2019 en 2020 naar de tabel hieronder.

top tien gesprekken per thema, totaal van contactkanalen	2019	2020
relatie tot ouders	4.495	5.934
niet goed in je vel zitten/ somberheid	3.554	4.681
vriendschap/ vrienden helpen/ vrienden maken	2.800	3.203
verliefdheid/ aanmaken/afwijzen	3.169	2.985
angst en spanning	1.724	2.835
depressie/ zelfmoordgedachten	1.789	2.324
relatie tot medeleerlingen	2.161	2.094
zelfvertrouwen	1.468	1.899
problemen of ruzie met vrienden	1.867	1.865
relatie tot broer en zus	1.104	1.743

3. Awel houdt ook de gespreksthema's van de zgn. coronagesprekken bij. Ik verwijs voor de top tien van de gespreksthema's van deze gesprekken naar de tabel hieronder.

Top tien gespreksthema's coronagesprekken	2020
relatie tot ouders	1.611
niet goed in je vel zitten/ somberheid	1.467

angst en spanning	895
vriendschap/ vrienden helpen/ vrienden maken	893
verliefdheid/ aanmaken/afwijzen	635
depressie/ zelfmoordgedachten	620
Zelfvertrouwen	542
actualiteit/ wereldproblemen/ politiek	529
relatie tot broer en zus	508
relatie tot medeleerlingen	479

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 768

van **FREYA PERDAENS**

datum: 19 maart 2021

---

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Drainage van klei- en leemgronden - Voor- en nadelen

Op 15 maart konden we in de krant lezen dat de gemeente Glabbeek het probleem van huizen die schade oplopen door de inkrimpende bodem zelf wil aanpakken. Daarom gaat de gemeente een verplichting opleggen om rond de woning een drainage aan te leggen in risicogebieden. Het gemeentebestuur geeft de volgende redenering mee: "We willen mensen informeren dat een drainage ook kan helpen bij bestaande woningen. Hierdoor zorg je ervoor dat de klei- of leemgronden niet meer onderhevig zijn aan de schommelingen van het weer, omdat deze continu droog worden gehouden. Door de aanleg van een drainagesysteem wordt het overtollig water (grondwater en neerslag) van de site verwijderd en heeft de woning veel minder tot geen last meer van hevige neerslag en grote droogte."

In de Blue Deal staat, weliswaar voor landbouw, onder meer het volgende over drainage: "Experten zijn het er over eens dat drainages en peilverlagingen zorgen voor versnelde afvoer van water, waardoor minder grondwater kan infiltreren en gebieden sneller verdrogen, ongeacht terreingebruik of bestemming. Ze geven aan dat er weinig informatie voorhanden is op basis waarvan de huidige peilen zijn vastgesteld, of op basis waarvan een drainage wordt gedimensioneerd. De indruk bestaat dat hierdoor vaak meer water wordt onttrokken dan wenselijk of noodzakelijk." Net daarom wordt voor landbouw ingezet op ondersteunende maatregelen om infiltratie te versterken en wordt aangegeven dat de huidige kaders voor drainage worden aangepast.

1. Hoe wordt naar drainage gekeken bij bouwen/verbouwen? Bestaat hier het risico dat infiltratie wordt verminderd en het onderliggend probleem enkel wordt versterkt?
2. Zijn er studies die aantonen dat drainage helpt om klei- of leemgronden minder onderhevig te maken aan schommelingen van het weer, waardoor scheuren minder snel voorkomen?
3. Ziet de minister problemen wanneer lokale besturen inzetten op meer drainage? Wordt daarrond gesensibiliseerd?

ANTWOORD

op vraag nr. 768 van 19 maart 2021

van **FREYA PERDAENS**

---

1. Aangezien deze vragen ook een bouwtechnisch deel bevatten, heb ik mijn administratie gevraagd om contact op te nemen met het Wetenschappelijk en Technisch Centrum voor het Bouwbedrijf (WTCB).

Binnen de werking van het WTCB is er een werkgroep "krimpende/zwellende gronden". Deze werkgroep bestaat uit verschillende experts, de federatie van de funderingsaannemers en de verzekeringssector.

De werkgroep heeft een publicatie in voorbereiding die later dit jaar via WTCB zal gepubliceerd worden en handelt over de schade aan constructies op plastische gronden (de klei- en leembodems). Het toepassen van drainage om schade bij woningen gefundeerd in dergelijke gronden te vermijden is niet opgenomen in de ontwerptekst, maar zal ter evaluatie worden voorgelegd aan de werkgroep.

Wel wijst mijn administratie er op dat voor bestaande woningen de aanleg van een drainage net kan zorgen dat plastische gronden extra ontwaterd worden, terwijl die zonder drainage mogelijk niet zou optreden. Schade die dan optreedt kan dan ook een gevolg zijn van deze drainage

2. De enige gekende studie waarin drainage besproken wordt als mogelijke maatregel, is een recente Franse publicatie van IFSTTAR & CSTB (Guide Technique GTI 4-2). Het aanbrengen van een drain direct langs/onder de fundering wordt hierbij sterk afgeraden, terwijl dit net het opzet is volgens de communicatie van de gemeente Glabbeek.
3. Ik wil hierbij nog eens de aandacht vestigen op de principes van de Blue Deal in de strijd tegen waterschaarste en droogte, waarbij we streven naar maximaal vasthouden en ter plaatse infiltreren van grondwater en van regenwater. Stimuleren van drainage en afvoeren van grondwater is daarmee in tegenspraak. We voorzien in sensibiliserende acties rond het delen van kennis, onder andere in samenwerking met de lokale besturen.

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 361
van **FREYA PERDAENS**
datum: 10 december 2020

---

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Zwerfvuilbeleid - Handhaving

Tijdens de commissievergadering van Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Energie van 9 december 2020 kwam onder meer zwerfvuil aan bod. De minister gaf onder meer aan in te zullen zetten op handhaving. Ze zei dat ze in het operationeel plan dat op dat moment voorlag, zou aandringen om van handhaving veel meer een speerpunt te maken, samen met preventie. Concreet zou worden bekeken om de Mooimakerssubsidies afhankelijk te maken van handhavingsactiviteiten. Lokale besturen zouden dan een aantal keer per jaar acties moeten rapporteren aan de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) om nog aanspraak te kunnen maken op subsidies. Ook de opname van handhaving rond zwerfvuil in het politiereglement kan een voorwaarde zijn om nog subsidies te krijgen.

1. Heeft de minister al zicht op de tijdlijn wanneer het operationele plan afgewerkt zal zijn en wanneer het in werking zal treden?
2. Is de OVAM ook van plan een lijst ter beschikking te stellen aan de lokale besturen met mogelijke handhavingsactiviteiten? Aan welke vormen van handhaving denkt de OVAM?
3. Is er zicht op het aantal lokale besturen dat geen zwerfvuilhandhaving in het politiereglement heeft opgenomen? Zo ja, welke lokale besturen zijn dat?

ANTWOORD

op vraag nr. 361 van 10 december 2020

van **FREYA PERDAENS**

---

1. Mooimakers maakt jaarlijks een voorstel van Operationeel Plan op. Dit plan bevat alle acties die in de loop van dat jaar door Mooimakers in het kader van de strijd tegen zwerfvuil opgenomen zullen worden.

Dit voorstel werd een eerste maal besproken op het Beslissingsorgaan Openbare Netheid, waar alles partners betrokken bij Mooimakers in zetelen. Nadien wordt het ontwerpplan voor advies voorgelegd aan het Overlegplatform afval- en materialenbeheer, zoals beschreven in het Uitvoeringsplan 'Huishoudelijk afval en gelijkaardig bedrijfsafval'. Dit Overlegplatform gaat in 2021 door op 20 januari 2021. Het jaarlijks ontwerp van Operationeel Plan wordt daarna samen met het advies van het Overlegplatform afval- en materialenbeheer, ter goedkeuring aan het Beslissingsorgaan voorgelegd.

Gelet op de prioriteiten die ik legde in de aanpak van zwerfvuil, waarvan handhaving er een is, werd het aspect handhaving in het ontwerp van operationeel plan voor 2021 aanzienlijk versterkt. In dit ontwerpplan is momenteel het afhankelijk maken van bepaalde subsidies van het uitvoeren van handhavingsacties als een van de acties voorzien. De modaliteiten en praktische uitvoering ervan dienen evenwel nog met alle partijen besproken en goedgekeurd te worden.

2. Mooimakers stelt een "Draaiboek: Handhaving zwerfvuil en sluikstort" ter beschikking aan alle handhavingsactoren. Deze leidraad moet lokale overheden ondersteunen bij het opzetten van een handhavingsbeleid en het opzetten van handhavingsacties. Dit draaiboek wordt jaarlijks in het kader van de Week van de Handhaving bekend gemaakt en kreeg eveneens een update in 2020. In het draaiboek worden onder andere het regelgevende kader, het gebruik van camera's en zeven cases (goede praktijken) toegelicht. Handhavingsactoren die deelnemen aan de week van de handhaving registreren zich via een online module waarin ze vooraf afgebakende acties kunnen aanduiden zoals extra controles op het terrein, doorzoeken van sluikstort naar identificatie, inzetten van sluikstortcamera's, ... Via de Kenniswijzer van Mooimakers kunnen lokale besturen heel wat informatie en goede handhavingspraktijken terugvinden.
3. Mooimakers heeft geen actueel overzicht van lokale besturen die geen zwerfvuilhandhaving in het politiereglement hebben opgenomen. Zoals eerder aangehaald zal in 2021 handhaving één van de prioriteiten zijn in het Operationeel Plan van Mooimakers.

De actuele situatie in Vlaanderen, zowel het apparaat (politiereglementen, retributiereglementen, GAS-ambtenaren, ...) als de actiegraad (aantal GAS-PV's, PV's, ...), zal in 2021 in kaart gebracht worden.

Indien de gemeente het handhaven van zwerfvuil en sluikstort niet opgenomen heeft in de politieverordening, kan de lokale politie of een milieutoezichthouder handhaven volgens het Milieuhandhavingsdecreet (Materialendecreet ,artikel 12).

Daarnaast kan een lokaal bestuur werken met een retributiereglement (decreet Lokaal Bestuur) om de opruimkosten te vergoeden. Idealiter wordt er gewerkt met een mix

van deze instrumenten zodat het handhavingsbeleid zowel de zwerfvuil- als de sluikestortproblematiek gericht en effectief kan aanpakken.

27-01-2021

Plenaire middagvergadering nummer 19

Voorzitter: mevrouw Liesbeth Homans

**Actuele vraag van Hannes Anaf aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over vrijetijdsactiviteiten voor kinderen jonger dan 13 jaar
- 304 (2020-2021)**

**Actuele vraag van Jeremie Vaneeckhout aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over het welzijn van en een toekomstperspectief voor jongeren
- 292 (2020-2021)**

**Actuele vraag van Tinne Rombouts aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over het belang van buitenschoolse activiteiten voor het mentaal welbevinden van kinderen en jongeren
- 302 (2020-2021)**

**Actuele vraag van Steven Coenegrachts aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over het perspectief voor ouders inzake jeugdactiviteiten tijdens de krokusvakantie
- 288 (2020-2021)**

**Actuele vraag van Freya Perdaens aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over het zoeken naar manieren om school- en vrijetijdscontacten van onze kinderen te behouden
- 291 (2020-2021)**

De voorzitter: De heer Anaf heeft het woord.

Hannes Anaf (sp.a): Voorzitter, collega's, er is gisteren een beslissing genomen over buitenschoolse activiteiten. Minister, ik kan me voorstellen dat dat een heel moeilijke beslissing is geweest. Langs de ene kant heb je natuurlijk het feit dat we in een pandemie zitten en dat we met z'n allen zoveel mogelijk onze contacten moeten proberen te beperken om de verspreiding van dat virus zoveel mogelijk tegen te houden, om de wind uit de zeilen te halen. Aan de andere kant heb je kinderen en jongeren en hun mentale welzijn en ook het recht op spel, wat zo belangrijk is voor die kinderen. Mijn eigen zoontje van bijna 5 jaar mag vandaag voor het eerst in drie maanden terug gaan basketten. Toen ik hem dat vorige week vertelde en ik zijn oogjes zag glunderen, bleek hoe moeilijk kinderen en jongeren het in deze crisis hebben. Laat ons dat alstublieft niet vergeten. Ze kunnen hun grootouders niet meer zien, laat staan knuffelen. Ze kunnen heel veel activiteiten niet meer doen. Het is ook geen race wie het het moeilijkst heeft, we zitten allemaal in een moeilijke situatie.

Je moet die twee dingen verzoenen. Er is nu een beslissing genomen en ik heb begrepen dat die in heel nauw overleg met de jeugdsector genomen is, zoals dat trouwens ook voor de zomervakantie gebeurd is. Zijn dat nu de perfecte maatregelen? Wellicht niet. Hadden er dingen strenger of soepeler gekund? Misschien, maar wat mij betreft is die beslissing genomen. Ik ga die respecteren en ik ga die absoluut niet ter discussie stellen.

Maar er zijn wel nog heel wat vragen, ik hoor vragen uit de buitenschoolse kinderopvang, het deeltijds kunstonderwijs (dko). Maar ook vragen ouders zich af of ze met een gerust gemoed hun kinderen kunnen inschrijven voor een kampje in de krokusvakantie en of ze dan niet het risico lopen dat ze last minute toch nog op zoek moeten gaan naar kinderopvang, die dan wellicht niet meer te vinden is. Dat zijn een aantal vragen. Ik hoop dat u daar zo meteen wat meer duidelijkheid over kunt geven.

Wat ik u zeker ook wil voorleggen, minister – en ik heb u daar al verschillende keren over gesproken –: we hebben tijdens deze crisis de laatste maanden een paar keer cavaliers seuls gezien, vooral bij de provinciegouverneurs. Ik zou dus willen vragen of dit een maatregel is die effectief voor heel Vlaanderen hetzelfde zal zijn. Als er dan toch lokaal andere maatregelen genomen moeten worden, zal dit goed afgestemd worden op het Vlaamse niveau zodat alle kinderen in Vlaanderen op dezelfde manier behandeld worden?

De voorzitter: De heer Vaneeckhout heeft het woord.

Jeremie Vaneeckhout (Groen): Voorzitter, minister, collega's, ik wil van de gelegenheid gebruikmaken om jullie eventjes te laten wegdromen en misschien collectief terug te denken aan een herinnering die ons leven heeft gemaakt in onze jeugdperiode. Ik hoop, als jullie die herinneringen in gedachten brengen, dat jullie het met me eens zijn dat dat type ervaringen, die avonturen, die impact niet meer terugkeren. Dat is een impact op jullie in die tijd – voor de een is dat al iets langer geleden dan voor de ander –, op mensen in volle ontwikkeling. Dat is wat de coronacrisis ook vandaag doet met onze kinderen en jongeren, die specifieke behoeften hebben.

De grootste fout die we zouden kunnen maken is om hen te benaderen als een soort van minivolwassenen, want die impact, beste collega's, – we hebben dat in het voorjaar al gezien – is gigantisch. Het gaat over sociale contacten die wegvallen, familie die wegvalt, eenzaamheid, mentaal welzijn, vrije tijd, toename van mishandeling en misbruik, impact op de brede ontwikkeling van kinderen en jongeren. Dat gaat van kleuters, van baby's tot studenten. Ieder worstelt op zijn manier met de uitdaging van COVID en de impact ervan op zijn leven.

We zien daar nochtans een zeer solidaire coronageneratie, die tot op vandaag zeer trouw en zeer plichtsbewust de maatregelen navolgt, niet voor hun eigen gezondheid, maar voor deze van zeer vele andere kwetsbare mensen in onze samenleving. Het is van de kinderrechtencommissaris, tot de jeugdsector, tot de mensen die deze week nog de actie 'Erdoor' lanceerden, dat er vandaag een noodkreet wordt geuit: er is meer nood aan perspectief voor die kinderen en de jongeren. Dus is eigenlijk de vraag vandaag, minister, naast de beslissingen die gisteren genomen zijn, zeer duidelijk: wat is uw plan voor de komende dagen, maar ook voor de komende maanden om perspectief te geven, prioritair aan die kinderen en jongeren die tot vandaag zo plichtsbewust de maatregelen nagevolgd hebben?

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Tinne Rombouts (CD&V): De voorgaande collega's verwezen er al naar: ik denk dat, naast het beheren van het virus, het ook ons aller plicht is om oog te hebben voor het psychisch welzijn van ons allen. In de afgelopen week hebben wij moeten vaststellen dat de druk enorm is geweest om de buitenschoolse activiteiten van onze kinderen en jongeren met één pennentrek opnieuw af te gelasten. En dat terwijl er eigenlijk met harde cijfers niet duidelijk kan worden aangetoond dat die activiteiten de redenen of de grote verspreiders zijn. Overigens zijn die activiteiten wel cruciaal voor het psychisch welzijn en de ontwikkeling van onze kinderen en jongeren.

Minister, ik was dan ook bijzonder blij om gisterenavond het positieve nieuws te horen dat die activiteiten, en eveneens de kampen in de krokusvakantie, wél kunnen blijven doorgaan, weliswaar in aangepaste vorm, en dat ook de jongeren van 12 tot 18 jaar meer ruimte krijgen om hun gedachten te verzetten. Het is dan ook goed dat in het debat, naast de risico's van het verspreiden van het risico, ook ruimte wordt gemaakt voor alle gezondheidsrisico's, met name ook voor psychisch welzijn en voor het pedagogisch welzijn.

Nu, het feit dat de min 12-jarigen een keuze zouden moeten maken, tijdelijk weliswaar, tussen een aantal hobby's, roept ook wel dadelijk een aantal vragen op in de huiskamers. Vandaar, minister, wil ik heel concreet de vraag voorleggen of kinderen en jongeren, die een keuze moeten maken qua activiteiten, de ene week en de andere week zouden kunnen afwisselen, zodat ze effectief wel de contacten kunnen blijven houden met hun geliefde kunstacademie, met hun geliefde sportclub of jeugdvereniging.

De voorzitter: De heer Coenegrachts heeft het woord.

Steven Coenegrachts (Open Vld): Inderdaad, minister, we zien de laatste weken steeds meer verhalen opduiken over besmettingen bij kinderen en jongeren. Dat heeft veel onduidelijkheid teweeggebracht, veel verwarring. Mensen stelden zich vragen of dit aan de teststrategie lag, of aan nieuwe varianten die actief zijn. Wat doen we dan met de scholen, met de sport- en jeugdactiviteiten, en hoe kijken we tegen de krokusvakantie aan? Iedereen had daar wel een mening over, virologen en gouverneurs op kop. Maar het zijn vooral jongeren en ouders die rekenden op de kampjes in die krokusvakantie. Dat is voor jongeren een manier om zich uit te leven, om plezier te maken. Maar voor ouders is het ook een middel om werk en gezin te kunnen combineren, en vooral – virologisch heel interessant – om ervoor te zorgen dat die kinderen niet naar de grootouders moesten worden gebracht om in opvang te voorzien. We hebben dat trouwens ook aan getuigenissen van verschillende organisatoren kunnen afleiden: er is nog nooit zoveel vraag geweest naar jeugdkampen in de krokusvakantie. Gisteren hebt u dan, samen met uw collega Weyts, perspectief geboden. Activiteiten blijven inderdaad mogelijk. Ze worden iets aangepast wat betreft de min 12-jarigen. En ook de kampen zullen kunnen blijven doorgaan, zij het ook daar met wat minder kinderen.

Maar ik denk dat het nodig is dat we nu heel snel ook heel concrete en duidelijke informatie bieden aan het terrein, aan die verenigingen zelf, aan de lokale besturen, over het implementeren van die nieuwe regels. Anders dreigen we in de situatie te komen dat niemand nog iets organiseert, onwetend van wat nu wel en niet echt mag. Bijvoorbeeld: het deeltijds kunstonderwijs. Is dat een hobby? Of valt het onder de draaiboeken onderwijs, zoals het tot nu toe altijd heeft gedaan? Een voetbalploeg bestaat uit meer dan tien spelers, per definitie. Hoe werkt dat dan? Mogen die in tweeën gesplitst worden op één terrein? Ik geef maar wat voorbeelden. En mag dezelfde trainer daar dan training aan geven?

Heel concreet, minister, denkt u dat het met deze nieuwe maatregelen mogelijk zal blijven voor organisatoren en verenigingen om die jeugdkampen effectief te organiseren en op die manier ook dat perspectief te geven aan die jongeren en die ouders in de krokusvakantie van dit jaar?

De voorzitter: Mevrouw Perdaens heeft het woord.

Freya Perdaens (N-VA): Minister, het feit dat ik als vijfde mag aansluiten, toont natuurlijk wat het belang is van het welzijn van onze kinderen en jongeren, en dat dit gedeeld wordt door alle collega's hier. De meeste van de vragen gingen over de huidige maatregelen en de huidige situatie. Ik zou een beetje vooruit willen kijken.

Momenteel kijken we naar de jeugd om de coronacijfers, die weer de slechte kant uitgaan, in te dijken. Ik denk dat het ongelooflijk belangrijk is – en ik hoor bij de collega's eenstemmigheid daarover – dat we ervoor proberen te zorgen dat we de scholen en de activiteiten, beide naast elkaar, kunnen openhouden in het belang van onze kinderen.

Freya Perdaens (N-VA): Het sluiten van de scholen in de eerste lockdown heeft, ondanks alle moeite en het thuisonderwijs en het vele werk dat daar werd ingestoken, ervoor gezorgd dat er een leerachterstand is opgelopen. Dat is nog het meest bij diegenen die het eigenlijk al het moeilijkst hadden. De digitale jeugdbeweging sloeg heel erg aan en was een fantastisch alternatief, maar het fysieke spelen en het contact met vriendjes werden toch heel erg gemist. Het zou dus ongelooflijk spijtig zijn dat we binnenkort een van beide moeten missen. Voor de mentale gezondheid van de kinderen is het dus geen of-ofverhaal, maar een en-enverhaal waar we naartoe moeten gaan. De scholen moeten openblijven en we moeten de activiteiten zoveel mogelijk laten plaatsvinden. De experts geven nu ook aan dat het in dezen belangrijk is dat het aantal wisselende contacten van de kinderen moet ingeperkt worden, zonder dat we hun bewegingsvrijheid afnemen.

Als de huidige maatregelen onvoldoende zouden zijn, wil ik u vragen om proactief na te denken of de jeugdbeweging in de klasbubbels kan worden gebracht in plaats van de klasbubbels te verspreiden en te splitsen over de verschillende jeugdbewegingen waardoor het verspreidingsrisico hoog wordt gehouden. Het vergt veel denkwerk en organisatie, maar ik heb vertrouwen in onze jeugdbewegingen en ik weet dat u dat ook hebt. Zult u dus bekijken om school- en vrijetijdscontacten in dezelfde bubbel te laten plaatsvinden indien mogelijk?

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Dank u wel, collega's, voor de talrijke vragen die effectief aantonen dat dit debat bij u in dit Vlaams Parlement enorm leeft.

Laat mij starten met te benadrukken dat kinderen en jongeren het vandaag in deze coronatijd bijzonder moeilijk hebben. Ik trap daarmee een open deur in. Voor iedereen van ons is dat een zeer zware periode, maar niet in het minst voor de allerjongsten, kinderen en jongeren en ook voor studenten in het hoger onderwijs. Het is alsof je leven een beetje stilstaat. Collega's, voor ons is dat misschien niet zo erg. Wij hebben een job, wij hebben onze opleiding al achter de rug, wij hebben familie en vrienden. Voor kinderen en jongeren die in volle ontwikkeling zijn, is dat des te pijnlijker. Het is heel zwaar voor hun mentale toestand, heel zwaar voor hun ontwikkeling, heel zwaar voor de manier waarop zij leren omgaan met vriendjes, heel zwaar voor hoe ze een nieuwe studentenstad leren kennen, hoe ze nieuwe vrienden leren kennen, hoe ze naar school kunnen gaan en hoe ze hun vrije tijd kunnen beleven. Daarom kunnen we niet lichtzinnig omgaan met wat zij nog kunnen doen. Als er beperkingen komen, die heel begrijpelijk zijn door het virus, dan moeten we heel goed opletten met wat we doen ten aanzien van kinderen en jongeren.

Collega's, dat is natuurlijk ook relevant voor de ouders. Er zitten er hier een aantal, die daarmee inzitten en bezig zijn met de opleiding van hun kinderen, met hun school en vrije tijd. Ook zij zijn vandaag aan het puzzelen. Hoe moeten ze zich organiseren? Hoe gaan ze om met hun kinderen? Hoe zorgen ze ervoor dat hun kinderen een perspectief blijven hebben en geen leerachterstand oplopen, maar ook dat ze zich goed in hun vel blijven voelen in die moeilijke omstandigheden?

Onderwijs is daarbij heel belangrijk. We hebben het er hier al vaak over gehad. In de eerste lockdown was het alle hens aan dek. Scholen en speelpleinen werden gesloten en het jeugdwerk moest dicht. We hebben daaruit geleerd. Ik ben eigenlijk fier dat we met de hele ploeg vanuit de Vlaamse Regering steeds het belang van kinderen en jongeren centraal hebben gesteld.

Collega's, ook de vrije tijd is oh zo belangrijk. Kinderen en jongeren zijn niet alleen bezig met leren en bijleren, ze zijn ook bezig met zichzelf te ontwikkelen, met gewoon kind te zijn, met te spelen en vriendjes te maken. Daarom is die vrije tijd zo belangrijk.

Er werd hier al naar verwezen. We hebben in Vlaanderen zo'n sterk jeugdwerk met tienduizenden vrijwilligers die daarin actief zijn. We hebben de afgelopen weken ook heel intensief met hen samengewerkt om te kijken hoe we hiermee verder kunnen. Als we vandaag beslissingen nemen en voorstellen doen voor het Overlegcomité, dan is dat altijd een beetje met lood in de schoenen. Eind oktober heb ik een van de moeilijkste beslissingen mee moeten nemen door voor jongeren tussen 12 en 18 jaar alle vrijetijdsactiviteiten te laten stoppen. Dat zijn enorm moeilijke beslissingen en dat is tot op vandaag heel erg moeilijk. Als we vandaag opnieuw beslissingen moeten nemen en deels moeten verstrengen, dan doe ik dat met heel veel schroom.

Vorige week vrijdag was er een beslissing van het Overlegcomité waarin de jeugdwerkregels niet zijn aangepast. Ik was eigenlijk tevreden dat we in die context konden blijven doorwerken. In het weekend bereikten ons echter signalen van virologen die zeiden dat de situatie aan het verslechteren was. Ze zeiden: je moet iets doen. Er wordt nog te veel binnengespeeld.

Minister Benjamin Dalle: De groepjes zijn nog te groot, er zijn nog te veel contacten en bubbels per week. Het onderscheid tussen de kinderen tot en met 12 jaar en de scholieren tussen 12 en 18 jaar is te radicaal: de enen kunnen nog heel veel, de anderen kunnen helemaal niets. Vandaar is er de afgelopen dagen heel veel overleg geweest met de collega's van de drie gemeenschappen, en met de virologen. Voor de Vlaamse Regering is dat minister van Onderwijs en Sport Weyts, minister-president Jambon, bevoegd voor cultuur, minister Beke, bevoegd voor de kinderopvang, en ikzelf. We hebben een gedragen voorstel geformuleerd dat nu aan het Overlegcomité wordt voorgelegd en daarna geformuleerd in een ministerieel besluit.

Drie elementen staan centraal: buiten, buiten, buiten! Zoveel mogelijk buiten spelen.

Ik zie een aantal collega's bezorgd kijken. Ze denken misschien aan de Vlaams Belangfractie, maar het gaat over buiten spelen. *(Opmerkingen van Chris Janssens)*

Zoveel mogelijk activiteiten buiten organiseren, en alleen binnen als het moet voor de kinderen tot 12 jaar. Tegelijk is perspectief gegeven aan de jongeren boven 12 jaar. Zij mogen buiten activiteiten doen in kleine groepjes tot tien, en enkel buiten.

We hebben gekozen voor kleinere groepjes. Er waren contactbubbels tot 50 personen. De virologen vonden dat niet meer verantwoord. Ze willen groepjes tot 10 personen. In de krokusvakantie tot 12 jaar mag het tot 25 personen.

Tot slot, beperk het aantal hobby's of activiteiten tot één per week. Er zijn nog heel wat vragen over. We rekenen op de verantwoordelijkheid van de ouders om samen met hun kind te kiezen voor één activiteit.

We moeten wat strenger zijn voor kinderen tot 12 jaar. Dat was jammer genoeg onvermijdelijk. Ik weet hoe zwaar dat valt. Ik weet hoe moeilijk dat te organiseren valt voor al die organisaties, onder meer jeugdverenigingen, die daarmee bezig zijn, maar we konden niet anders. Tegelijk ben ik toch ook wel heel tevreden dat we een beetje perspectief hebben kunnen geven aan die scholieren en jongeren tussen 12 en 18 jaar die nu ook in georganiseerd verband in kleine groepjes buitenactiviteiten kunnen ontwikkelen.

Er zijn nog veel vragen. Er wordt de komende uren en dagen nog veel uitgewerkt met dat ministerieel besluit. Er is contact geweest met federaal minister Verlinden.

Zoals gezegd, een deel gaat over duidelijke regels, een deel gaat over de verantwoordelijkheid van ouders om daar op een goede manier mee om te gaan.

Mijnheer Coenegrachts, u vroeg of de krokusvakantie zal kunnen doorgaan, of er misschien ouders voor hun kinderen andere oplossingen zullen moeten zoeken. Ik kan daar jammer genoeg niet zeggen of dat voor alle organisaties mogelijk zal zijn, maar we hebben met die keuze voor de halvering van 50 naar 25 ervoor willen zorgen dat de activiteiten die gepland waren, kunnen doorgaan, zoals de kampen. Ik heb er goede hoop op dat men daar op een zeer geëngageerde manier mee zal omgaan.

Er waren vragen over de lokale aanpak van provinciegouverneurs en gemeentebesturen. Dit is een voorstel van algemene aanpak voor heel het land, en voor heel Vlaanderen. Het is aan onze burgermeesters om te bekijken wat dat voor hen betekent. In het verleden, de afgelopen week zelfs, hebben gemeenten beslist om de activiteiten te beperken. De burgemeesters zijn effectief goed geplaatst om die beslissingen lokaal te nemen als er lokaal een virologische reden is om zo te handelen.

Minister Benjamin Dalle: Ik denk dat het collega Perdaens was die het vroeg: wat gebeurt er als de situatie verslechtert? Vandaag hopen we natuurlijk dat, als we allemaal samen doorzetten, de situatie kan verbeteren. Er is echter afgesproken dat we in de krokusvakantie een evaluatie zullen doen, en er is ook afgesproken dat, als de situatie het op dat moment toelaat, we op dat moment het perspectief van jongeren centraal zullen stellen. Als er versoepelingen mogelijk zijn op basis van de virologische toestand, dan zullen we de jongeren centraal stellen.

Collega's, tot slot, het zijn heel moeilijke beslissingen, op het snijvlak tussen gezondheid en virologie en de rechten van kinderen, de mogelijkheden om te spelen. Ik denk dat we met deze voorstellen en deze beslissingen perspectief hebben kunnen bieden voor jongeren en tegelijk ook op virologisch vlak verantwoorde beslissingen hebben kunnen nemen.

De voorzitter: De heer Anaf heeft het woord.

Hannes Anaf (sp.a): Minister, dank u wel voor uw antwoord. Het zijn inderdaad heel moeilijke beslissingen. U zegt voor een groot stuk ook te rekenen op de verantwoordelijkheid van ouders om dat daadwerkelijk tot één hobby per week te beperken. Ik denk dat dat ook wel correct is. Anderzijds rekenen die ouders natuurlijk ook op de Vlaamse Regering om echt duidelijk te zijn over een aantal dingen. De mensen in de kinderopvang rekenen vooral ook op de Vlaamse Regering om duidelijk te maken waar zij nu eigenlijk onder vallen, want uit die hoek komen er heel veel vragen. Leraars in het deeltijds kunstonderwijs verwachten ook van u dat u duidelijkheid geeft. Kan bijvoorbeeld pianoles een-op-een nog wel, of niet? Dat zijn een aantal vragen die echt op het terrein leven, en ik hoop dat er op heel korte termijn daadwerkelijk duidelijkheid wordt gegeven.

Wat de lokale besturen betreft, ben ik het met u eens dat, als de virologische situatie in een bepaalde gemeente het echt noodzakelijk maakt, daar kan worden bijgestuurd, maar alleen dan. Ik denk dat dat echt de algemene lijn moet zijn.

Tot slot, u gaf aan dat er een evaluatie komt in de krokusvakantie. Ik denk dat het voor heel veel ouders echt cruciaal is om te weten of dat echt de eerste keer is dat er een evaluatie gebeurt, of ze met een gerust gemoed hun kinderen kunnen inschrijven voor de krokusvakantie en ze dan zeker kunnen zijn dat hun kind daar daadwerkelijk aan kan deelnemen.

De voorzitter: De heer Vaneeckhout heeft het woord.

Jeremie Vaneeckhout (Groen): Minister, dank u wel voor uw antwoord. Sta mij toe toch nog vier kleine elementen in te brengen in het debat, om daar extra aandacht voor te vragen.

Ten eerste, collega Anaf zei het ook, houd die lokale besturen de komende weken dicht genoeg bij u, om ervoor te zorgen dat zij het kindperspectief centraal blijven stellen, ondanks alles. Uiteraard moet er soms worden ingegrepen, maar laat hen het kind en de jongere niet vergeten. Ten tweede, dit heeft ook een enorme impact op de sector zelf, die ook met een aantal problemen worstelt. Ik nodig u uit om nu al na te denken, proactief, over een ondersteuningspakket van maatregelen voor de sector zelf. Ten derde, laten we de lessen over het buiten spelen en wat u daarnet zo bekleemtoonde, niet vergeten. Laten we de komende jaren nog meer dan ooit inzetten op de kracht van buitenomgevingen, buiten spelen en buiten zijn. Ten vierde, en zeker niet het minst belangrijke, er is nog een groep die op dit moment massaal hieronder kreunt en zoekt naar perspectief. Dat is de groep tussen 18 en pakweg 25 jaar. Het is die doelgroep die vandaag helemaal geen perspectief heeft. Minister, ik vraag u dus om daar absoluut prioriteit aan te geven.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Tinne Rombouts (CD&V): Minister, ik wil u ook hartelijk danken voor uw antwoord. Het klopt dat er nog wel een aantal praktische vragen naar boven zullen komen, en dat we daar inderdaad de komende uren en dagen zo spoedig mogelijk een antwoord op moeten kunnen geven.

Minister, ik heb u heel duidelijk horen stellen dat het voor de min 12-jarigen gaat over één activiteit per week, en dat we daarbij ook rekenen op het gezond verstand van ouders. Anderzijds hebt u ook heel duidelijk gewezen op de extra ruimte voor de 12-tot-18-jarigen.

Ik wil me in dezen ook aansluiten bij de vragen. Wat met de plus 18-jarigen? Van hen horen we immers natuurlijk ook heel duidelijk een noodkreet. Velen van hen bevinden zich momenteel in de examenperiode, kijken misschien uit naar een lesvrije week, maar wat daarmee? Hoe kunnen we die ontlasting ook aan hen bieden? Op welke manier maakt de regering werk van meer perspectief voor die jongeren?

De voorzitter: De heer Coenegrachts heeft het woord.

Steven Coenegrachts (Open Vld): Minister, dank u wel voor uw antwoord. U hebt gelijk: de situatie die we in de eerste lockdown hebben gezien, moeten we absoluut vermijden. Ik denk dat we ons het sociaal isolement en de psychologische gevolgen

daarvan voor onze jongeren niet meer kunnen permitteren. In dat opzicht is de zeer beperkte opening die gisteren is gemaakt naar de plus 12-jarigen, een positief signaal.

Steven Coenegrachts (Open Vld): Op het deeltijds kunstonderwijs bent u niet heel diep ingegaan. Is dat nu een hobby of valt dat onder het onderwijs? Zij werken al het hele jaar onder een eigen draaiboek, code rood. Kan dat blijven gebeuren? Of valt dat onder de regels die gisteren zijn afgesproken? In dat geval, minister, zou de pianoles waar de heer Anaf naar verwees, in de buitenlucht moeten doorgaan. Dat is toch een beetje onpraktisch. Ik zou dus ook aandacht willen vragen voor die jongeren die niet alleen met sport en spel bezig zijn, maar die ook met creativiteit en cultuureducatie bezig zijn en die daar hun uitlaatklep in vinden, zodat daar ook het perspectief en de mogelijkheid blijft om dat te doen.

De voorzitter: Mevrouw Perdaens heeft het woord.

Freya Perdaens (N-VA): Minister, bedankt voor uw antwoord. Ik denk dat iedereen samen met u hoopt dat er in de krokusvakantie een positieve evaluatie mogelijk is, maar ik vrees dat we toch ook rekening zullen moeten houden met de vraag: wat als het niet zo is?

Er zijn maatregelen voor kleinere groepen. Ik denk dat dat heel erg belangrijk is. Maar je hoort ook – en ik denk dat dat dan weer op tafel zal liggen – dat het aantal wisselende contacten beperkt moet worden. Dat wordt nu gedaan. Ik zou hopen dat een volgende stap niet het afschaffen van de verschillende activiteiten zal zijn. Ik denk dat het voorstel dat ik u daarnet deed, om de jeugdbewegingsbubbels naar de klasbubbels te brengen in plaats van de klasbubbels te verspreiden over de jeugdbewegingen, toch de moeite waard is om minstens op tafel te leggen tijdens de evaluatie in de krokusvakantie, mochten er extra maatregelen nodig zijn. Ik zou u dus met aandrang willen vragen om dat toch alstublieft mee te nemen naar een overleg. Dank u wel.

De voorzitter: De heer Brusselmans heeft het woord.

Filip Brusselmans (Vlaams Belang): Minister, collega's, ik kan me aansluiten bij het meeste dat hier vandaag al is gezegd, op een flauw mopje na dan. Ook ik was opgelucht dat gisteren niet alles verboden werd voor alle kinderen, in tegenstelling tot wat in sommige gemeenten, bijvoorbeeld in het Limburgse, wel gebeurde. En daar heb ik dan wel een punt van kritiek op u, minister. Dat zou enkel moeten kunnen in een uitzondering op een uitzondering op een uitzondering. Ik denk dat u daar veel te weinig op hamert. U bent minister van Jeugd. U zet de lijnen uit. U moet echt nogmaals aan iedereen heel duidelijk maken dat maximale vrijheid de boodschap moet zijn voor al de kinderen. En ik ken u zo. Ik weet dat u daar ook vaak op inzet. U doet dat al van in het begin van deze crisis. Dat is iets zeer positiefs. Ook daarom denk ik dat u zich vaak laat ringeloren, ook nu weer, en dat die verstengingen er eigenlijk komen onder invloed van ministers van andere niveaus. Daarom is de oproep van mijn fractie duidelijk: laat de tanden van deze regering zien. U bent bevoegd. Geef onze jeugd de maximale vrijheid die zij verdient, los van andere regeringen in dit land, en al zeker los van provinciegouverneurs.

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Collega's, bedankt voor de bijkomende vragen en bedenkingen. Voor de duidelijkheid: als we die moeilijke beslissingen hebben genomen, is dat niet onder druk van ministers of provinciegouverneurs, maar wel omdat virologen ons heel duidelijk hebben aangegeven dat er moest worden geageerd. Dat is de reden

waarom we beslissingen hebben moeten nemen, en we tegelijk ook een stuk perspectief hebben kunnen geven aan de scholieren tussen 12 en 18 jaar.

Er zijn verschillende vragen geweest over 'wat als?', zowel in het geval van verslechtering als van verbetering. Kunnen we erop rekenen dat die activiteiten in de krokusvakantie ook doorgaan? Dit is een helder voorstel, een heldere beslissing, om de komende weken te werken met de jeugdsector, en ook met sport en cultuur. We hebben natuurlijk geen glazen bol. Er zijn virologen en epidemiologen die modellen hebben om de komende weken min of meer te voorspellen. Maar niemand weet met zekerheid hoe het zal evolueren, zeker niet gelet op de nieuwe variant, die Britse variant, die steeds meer aanwezig is in Vlaanderen en in ons land.

Daarom is het moeilijk om daar een duidelijk antwoord op te geven. Wij gaan ervan uit dat wat nu beslist is, voor de volgende weken kan gelden, met die groepjes van 10 voor de krokusvakantie en voor de kinderen tot en met 12 jaar groepen van 25 in de krokusvakantie. Dat is het engagement dat wij nemen. Als er natuurlijk een complete degradatie van de situatie is, zal men dat zeker willen herevalueren, ook op het niveau van het Overlegcomité. Dat spreekt voor zich. En collega Perdaens, op dat moment is die zogenaamde klasbubbel waar u naar verwijst, iets wat we zeker moeten onderzoeken.

Minister Benjamin Dalle: Tegelijk, als er meer mogelijkheden zijn, als we ons allemaal samen goed aan die regels houden en als we erin slagen om het virus onder controle te houden, dan hebben we echt perspectief nodig, ook voor jongeren, en moeten we op dat moment ook die versoepelingen voor de extra mogelijkheden voor jongeren op tafel kunnen leggen. Ook dat maakt deel uit van het voorstel dat geformuleerd is richting het Overlegcomité.

Er zijn verschillende vragen geweest over specifieke kwesties, over het deeltijds kunstonderwijs (dko), over buitenschoolse opvang. Dit akkoord heeft geen betrekking op de buitenschoolse opvang op zich. Het principe is dat georganiseerde vrije tijd in groepsverband daaronder valt in de sectoren cultuur, sport en ook jeugd. Ik begrijp dat er daarover nog vragen zijn. We zijn ook nog in verder overleg met De Ambrassade en Bataljong wat het jeugdwerk betreft om ook heel heldere antwoorden te geven op de vragen die nog zullen komen.

Collega's Rombouts en Vaneckhout hebben verwezen naar de problematiek van de studenten aan de hogescholen, de 18- tot 25-jarigen aan de universiteiten. Eerlijk, ik denk effectief dat die in een bijzonder zware situatie zitten. Als je zelf denkt aan je studententijd, het eerste jaar in een studentenstad op kot of als pendelende student, dat is het moment dat je nieuwe vrienden leert kennen, dat is het moment dat je jouw docenten leert kennen en het moment dat je bijleert, dat je in die klassen zit en dat je vooral ook alles daarnaast doet. Dat is vandaag niet mogelijk. Ik betreur het ook dat het virologisch gesproken op dit moment heel moeilijk is om hen extra mogelijkheden te geven.

We moeten absoluut ook verder denken aan kansen voor hen, zeker ook wanneer er versoepelingen mogelijk zijn.

Er is ook gepeild naar begeleiding, ondersteuning, een soort van perspectiefplan voor kinderen en jongeren. Ik ben effectief in overleg met de sector. Ik heb ook aan mijn uitleendienst bijvoorbeeld voor de tenten al opdracht gegeven welke mogelijkheden er daar zijn. We gaan daar ook de komende weken werk van maken om die ondersteuning te versterken met als enige doelstelling, collega's, om ook de komende weken perspectief te kunnen geven aan jongeren, maar met respect voor de toestand waarin we verkeren. Dank u wel.

De voorzitter: De heer Anaf heeft het woord.

Hannes Anaf (sp.a): Zeer kort nog.

Dank u wel voor uw bijkomende antwoorden, minister. Ik had natuurlijk liever gehad en ik denk alle ouders hier, maar zeker ook alle ouders thuis die mee aan het kijken zijn, dat u 100 procent garantie had kunnen geven voor de krokusvakantie. Uw antwoord is wel eerlijk. We zitten inderdaad in een situatie waarbij je het constant moet herbekijken en laten we met zijn allen hopen dat deze maatregelen – die goed onderhandeld zijn met de hele jeugdsector – effectief stand gaan kunnen houden, ook in de krokusvakantie, en dat er toch perspectief is voor kinderen en jongeren tot 18 jaar. De oproep om ook perspectief te bieden voor jongeren boven de 18 jaar is iets wat we uiteraard heel erg steunen. Mijn collega Goeman gaat morgen in de commissie voor Onderwijs ook nog een vraag stellen over de studenten. Ik denk dat dat een discussie is die we heel levendig moeten houden en dat we ook die leeftijdsgroep zeker niet mogen vergeten in de komende weken.

De voorzitter: De heer Vaneekhout heeft het woord.

Jeremie Vaneekhout (Groen): Minister, collega's, bij de start van mijn betoog heb ik daarnet de oproep gedaan om terug te denken aan herinneringen. Het is fijn om vast te stellen dat mijn whatsapp momenteel volloopt met collega's die behoefte hebben om jeugdherinneringen te delen en die situeren zich op allerlei velden, van jeugd, sport, cultuur tot muziek, tot sociale contacten, tot het eerste lief, tot de studenten en de schooltijd.

De voorzitter: Kunnen we allemaal aan die groep worden toegevoegd? *(Gelach)*

Jeremie Vaneekhout (Groen): Ik ga uw herinneringen niet delen, voorzitter.

De voorzitter: Ik heb nog niets... ik zit niet in de groep. Ik wil in de groep. *(Gelach)*

Jeremie Vaneekhout (Groen): Maar als er iets duidelijk wordt uit die herinneringen, collega's, dan is het dat die jullie mee als mens hebben gevormd en dat die de rest van je leven doorschemeren in wie je bent. Ik denk dat we dat niet mogen vergeten en dat dat net vraagt om hier vandaag als parlement in de komende maanden een collectief engagement te nemen dat op het moment - en dat is nu niet - collega's, dat er ruimte voor versoepelingen is, we prioritair aandacht hebben voor die jongeren en die kinderen om daarin snel te schakelen en snel een antwoord te bieden op de problemen waarmee ze vandaag worstelen. Dat is de enige manier om hen te belonen voor de solidariteit die ze aan de dag leggen en om zij die het Vlaanderen van morgen zullen vorm geven, die coronageneratie, een hart onder de riem te steken. Dank u wel.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Tinne Rombouts (CD&V): Dank u wel minister voor uw antwoord waarin u er duidelijk voor pleit om ruimte te bieden voor onze kinderen en jongeren en het kindperspectief altijd voor ogen te houden.

Tinne Rombouts (CD&V): Ik begrijp dat u de bezorgdheid inzake de plus 18-jarigen deelt en dat u dit binnen de Vlaamse Regering zult opnemen. Ik hoop dat met minister Weyts wordt gekeken naar mogelijkheden voor studenten, vertrekkende vanuit de campus.

Wat mij, net zoals andere collega's, de afgelopen week misschien het meest heeft gestoord, is de kakofonie aan communicatie uit de meest diverse hoeken, specifiek gericht op het inperken van de buitenschoolse activiteiten en de ruimte voor kinderen en jongeren. Ik ben blij dat er een evenwichtig debat heeft plaatsgevonden, maar ik hoop dat mensen die daarover communiceren, stilstaan bij de effecten daarvan op het welzijn van kinderen en jongeren, van ouders en ons allemaal, en zeker ook van vrijwilligers die alles op alles zetten om coronaproof activiteiten te organiseren. Dit zet een immense druk. Ik hoop dan ook dat, nu deze besluitvorming is genomen, we aan één zeel kunnen trekken om de juiste en correcte communicatie te voeren, zodat die voor iedereen duidelijk is en vertrouwen geeft om ook dit goed uit te voeren.

De voorzitter: De heer Coenegrachts heeft het woord.

Steven Coenegrachts (Open Vld): Er is snel duidelijke en heel concrete informatie nodig omdat verwarring er alleen maar toe kan leiden dat er niets meer zal gebeuren en organisatoren worden afgeschrikt, en dat is het laatste wat we willen. We willen net perspectief geven aan onze kinderen en jongeren.

Ik doe tot slot nog een warme oproep om ook rekening te houden met kinderen die niet voor sport zijn, maar eerder voor het creatieve, voor kunsten en cultuur, door perspectief te geven aan het deeltijds kunstonderwijs, en op die manier jongeren te blijven stimuleren zich voor kunst en cultuur te interesseren. *(Applaus van Stephanie D'Hose en Tom Ongena)*

De voorzitter: Mevrouw Perdaens heeft het woord.

Freya Perdaens (N-VA): Minister, ik dank u voor het perspectief dat, zelfs mocht het bergaf gaan, we toch hoopvol kunnen zijn omdat er nog alternatieven zijn naast het afschaffen van activiteiten. Ik denk dat we daar heel erg blij om mogen zijn. Voor kinderen die momenteel nood hebben aan mogelijkheden om hun activiteiten toch te laten doorgaan, ondanks de stijgende cijfers, is dat heel belangrijk.

Ik begrijp dat het voorstel dat ik deed, een andere invalshoek heeft. Het vergt extra denkwerk en er zijn praktische uitdagingen, maar de voordelen zijn er zeker wel, namelijk een beperking van het aantal contacten en de mogelijkheid dat kinderen vanuit de klasbubbel kennis kunnen maken met de jeugdbeweging, ook al maken ze er nog geen deel van uit. Dat is iets waar we het voor corona heel vaak over hadden, namelijk kinderen naar de jeugdbeweging krijgen. Dat zou hier een bijkomstig voordeel kunnen zijn en zou heel wat kinderen op langere termijn heel goed uitkomen.

Ik hoop dat we hiermee verder kunnen en ik ben alvast vragende partij om eraan mee te werken zodra dat nodig is. *(Applaus van Koen Daniëls)*

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 96

van **FREYA PERDAENS**

datum: 21 februari 2020

---

aan **BENJAMIN DALLE**

VLAAMS MINISTER VAN BRUSSEL, JEUGD EN MEDIA

Infrastructuur jeugthuizen - Stand van zaken

In de Krant van West-Vlaanderen van donderdag 20 februari 2020 stond het artikel 'Jeugdhuis UzUz onmiddellijk gesloten door stabiliteitsproblemen'.

Daarin staat het volgende:

"Jeugdhuis UzUz in de Brugsebaan moet per direct sluiten. Dat heeft de stad beslist na een negatief stabiliteitsonderzoek. Een streep door de rekening van de jongeren, die nog tal van plannen hadden met hun werking, zoals eind deze maand een streekbierenavond. 'Maar de veiligheid primeert nu', zegt burgemeester Defreyne. "We mogen er niet aan denken dat er straks iets met het gebouw gebeurt wanneer er zich jongeren in bevinden."

Op vraag van het bestuur werd een stabiliteitsstudie uitgevoerd van de gebouwen aan de Brugsebaan 61. Die gebouwen worden door de stad gehuurd van een private eigenaar en ter beschikking gesteld aan de jeugdvereniging UzUz. "De studie werd uitgevoerd omdat er steeds meer en grote barsten in de muren kwamen. Onderzoek toonde enkele ernstige gebreken aan. De dakconstructie is in zeer slechte staat, er is geen ringbalk aanwezig en er is een vermoeden van betonrot. Deze gebreken dienen grondig en integraal aangepakt te worden. Op advies van de dienst veiligheid van de stad wordt het gebouw dan ook met onmiddellijke ingang gesloten voor het publiek en voor openbaar gebruik. "Samen met het jeugdbestuur en de jeugddienst zoeken we naar een geschikte oplossing voor het jeugdhuis", laten Jeugdschepen Ann Bentein en burgemeester Gauthier Defreyne weten. "Hoe dan ook laten we de jeugdvereniging niet in de kou staan. We kunnen de continuïteit van de werking garanderen door activiteiten op andere locaties te laten plaatsvinden. In eerste instantie moeten we aan de veiligheid denken."

Voor de jeugdvereniging zelf is dit een nieuwe klap. Veertien jaar al zitten de jongeren op de locatie, maar de afgelopen tien jaar hadden ze met zeven inbraken af te rekenen. Het vinden van medewerkers was ook niet altijd even eenvoudig. "We hadden nog plannen om een nieuwe vergaderruimte in te richten", aldus een woordvoerder van UzUz. "Nu mogen we het pand zelfs niet meer betreden omdat het te gevaarlijk is. Het doet toch pijn aan ons hart, want de locatie in de Brugsebaan was onze thuis gedurende zowat veertien jaar. We gaan nu met de stad in gesprek gaan om te bekijken of onze activiteiten alsnog kunnen plaatsvinden." Op 29 februari stond een streekbierenavond gepland en op 28 maart een meeting in het thema van de misdaadreeks Peaky Blinders. Of en waar die eventueel onderdak vinden, wordt dit weekend besproken. Het jeugdhuis was onder meer bekend voor activiteiten als Balloween of In Uzn'Of - die hoogtepunten

blijven de jongeren bij. "Toch laten we een plaats achter waar we veel mooie herinneringen hebben. Een plaats die je ook wel je tweede thuis kon noemen. De werking stopt niet, omdat we weten dat er jongeren in Gistel zijn die een plaats als deze nodig hebben", klinkt het nog op sociale media. (TVA)

In de beleidsbrief staat het woord jeugdinfrastructuur enkel vermeld onder de Operationele Doelstelling "2.3 Blijven inzetten op het ondersteunen van jeugdkampen door jeugdbewegingen en jeugdorganisaties". Hiermee zou de vrees kunnen ontstaan dat er niet in de richting van de infrastructuur van de jeugthuizen wordt gekeken.

1. Wordt er deze legislatuur ook ingezet op de infrastructuur van jeugthuizen? Welke initiatieven worden genomen?
2. Is er zicht op het aantal jeugthuizen dat gehuurd wordt op de private markt, het aantal dat ter beschikking gesteld wordt door het lokaal bestuur en het aantal in eigen beheer?
3. Is er zicht op de staat van de infrastructuur van de jeugthuizen in Vlaanderen?
4. De minister geeft in zijn beleidsbrief aan: "Wat betreft de eigen jeugdinfrastructuur zal ik in het verlengde van de audits en QuickScans die de afgelopen jaren werden uitgevoerd, verder relevante informatie verzamelen en structureren i.f.v. een meerjarenplan."

Zullen deze audits en Quickscans ook voor jeugthuizen (kunnen) gebeuren?

ANTWOORD

op vraag nr. 96 van 21 februari 2020

van **FREYA PERDAENS**

---

1. De bevoegdheid van de Vlaamse Overheid met betrekking tot jeugdinfrastructuur beperkt zich in principe tot de bovenlokale jeugdinfrastructuur. Sinds de oprichting in 1998 heeft het Fonds Culturele Infrastructuur (FoCI) de decretaal verankerde taak investeringssubsidies te verstrekken voor het bouwen, uitbreiden, verbouwen of aankopen van cultuur- en jeugdinfrastructuur met bovenlokaal belang. Investeringsmiddelen voor lokale cultuur- en jeugdinfrastructuur werden op dat moment overgedragen naar het Gemeentefonds. Het Besluit van de Vlaamse regering voor het verlenen van investeringssubsidies voor culturele infrastructuur met bovenlokaal belang van 9 juni 2017 (informeel "FoCI-reglement" genoemd) vormt de wettelijke basis en het leidend kader voor het verlenen van investeringssubsidies door het Fonds Culturele Infrastructuur (FoCI). Bovenlokale jeugdinfrastructuren - en dus ook jeugthuizen met een bovenlokale werking - kunnen beroep doen op investeringssubsidies, voor zover de aanvraag past binnen de voorwaarden van het FoCI reglement.
2. Het Departement Cultuur, Jeugd en Media heeft slechts een beperkt zicht over de jeugdinfrastructuur in het algemeen en kan dus geen volledig antwoord geven.
3. Zie vraag 2.
4. De geciteerde passage heeft betrekking op de 'eigen jeugdinfrastructuur'. Dit verwijst naar de jeugdinfrastructuur die eigendom is van de Vlaamse Gemeenschap of waarvan zij de verplichtingen gebonden aan het eigenaarschap op zich neemt met betrekking tot onderhoud en beheer.

Infrastructuren die niet binnen deze eigen infrastructuur vallen kunnen beroep doen op de investeringssubsidies en andere initiatieven van het Fonds Culturele Infrastructuur. Voor lokale jeugdwerkinfrastructuur wordt dit jaar nog een communicatiecampagne opgestart door Pulse Transitienetwerk Cultuur Jeugd Media, in opdracht van het Fonds Culturele Infrastructuur.

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 230

van **FREYA PERDAENS**

datum: 17 november 2020

---

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Maaibeurten onbevaarbare waterlopen - Tegengaan van vissterfte

Onbevaarbare waterlopen van 1ste categorie worden beheerd door de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM). De onbevaarbare waterlopen van 2de categorie worden door de provincie beheerd. Ten slotte zijn er nog onbevaarbare waterlopen van 3de categorie, die soms nog door de gemeente worden beheerd, maar meestal in het kader van de interne staatshervorming in 2014 aan de provincie zijn overgedragen.

Op 13 november jl. werd gemeld dat in Antwerpen werd gestart met een manier van maaien van de provinciale waterlopen die vissterfte bij het maaien tegengaat. Bij het ruimen van de Zwarte Nete in Retie paste de aannemer op vrijdag 13 november een slimme techniek van 'patroonmaaieren' toe. Ook kreeg hij hulp van drie medewerkers op de oever om de uitgeslingerde vissen weer in het water te zetten.

Het ruimen gebeurt immers veelal machinaal door kranen en tractoren met een maaikorf, waardoor er onvermijdelijk ook heel wat vissen levend uit het water worden geschept en op de oever terechtkomen.

Het provinciebestuur doet verschillende zaken om de vissterfte tegen te gaan. Ze zullen nog slechts één maaibeurt per jaar uitvoeren, maar ook bewust kiezen voor 'patroonmaaieren'. Dat betekent dat de aannemer regelmatig van kant wisselt. Ook vragen ze aan de aannemer om de maa- en schepbeweging in twee tijden uit te voeren, met een onderbreking, zodat de zwemmende vissen worden opgeschrikt en de kans krijgen om nog weg te vluchten. Boven op deze slimme manier van maaien stuurt het provinciebestuur telkens ook twee of drie medewerkers mee met de aannemer als redders.

In totaal gaat het om 2400 kilometer aan onbevaarbare waterlopen in de provincie Antwerpen die gemaaid worden. Op de eerste halve dag hadden de medewerkers al bijna honderd grote en kleine vissen gered.

1. Wordt ook bij andere beheerders van onbevaarbare waterlopen aan patroonmaaieren gedaan of wordt ernaar in de toekomst overgeschakeld? Bij welke beheerders gebeurt dat (niet)? Voor hoeveel kilometer aan beheerde waterlopen gebeurt het patroonmaaieren (niet)?
2. Zijn er andere beheerders die voor andere technieken kiezen om de vissterfte bij het maaien tegen te gaan? Welke andere technieken worden gebruikt?

ANTWOORD

op vraag nr. 230 van 17 november 2020

van **FREYA PERDAENS**

---

1. De Vlaamse Milieumaatschappij past de methode van patroonmaaien al ruim 15 jaar toe op de waterlopen 1° categorie. Deze beheerwijze werd geïntroduceerd na onderzoek van de Universiteit Antwerpen in de periode 2000-2005. Dit type van maaibeheer is ook opgenomen in het standaardbestek 250 en de code van goede praktijk natuur partim beheer waterlopen. De methode wordt vooral toegepast in laaglandbeken waar er veelal een sterke groei van de waterbodemvegetatie is. Dit is vooral het geval voor waterlopen in het Netebekken, Demerbekken en Maasbekken. Patroonmaaien wordt door de VMM toegepast op de Aa, Molse Nete, Kleine Nete, Itterbeek, Abeek, Dommel, Lossing, Jeker, Oude Jeker, Zwart water, Zwarte beek,... Het voordeel van patroonmaaien is dat vissen en andere organismen kunnen uitwijken naar de zones waar de plantengroei niet gemaaid werd. Door te opteren voor een maaishema in blokpatroon kan bovendien voor een meanderend patroon in de waterloop gezorgd worden, wat positief is voor stromingsdiversiteit. Door patroonmaaien wordt de afvoercapaciteit van de waterloop ook niet te groot. Dit is belangrijk om het water zoveel als mogelijk vast te houden.

De VMM past patroonmaaien toe voor ruim 80 km waterlopen 1° categorie. De VMM beschikt niet over gedetailleerde gegevens van de toegepaste maairegimes van de andere waterbeheerders.

2. De VMM bekijkt voor elke waterloop wat de meest geschikte maaiwijze is rekening houdende met ecologische doelstellingen en het landgebruik rond de waterloop. Waar mogelijk probeert VMM het maaibeheer van de waterbodem maximaal te beperken en wanneer mogelijk zelfs geen maaibeurt van de waterbodem uit te voeren. Dit zorgt logischerwijze voor de minste verstoring. Zeker in periodes van droogte beperkt de VMM maximaal het aantal maaibeurten zodat het beschikbare water maximaal opgehouden wordt. Wanneer kruidgroei zorgt voor een te sterke opstuwing en een beperking van de afvoer met mogelijks ongewenste overstromingen of ongewenste vernatting tot gevolg, wordt gemaaid. Indien mogelijk wordt hierbij geopteerd voor patroonbeheer. Als dit onvoldoende is wordt een volledige maaibeurt voorzien. Maar ook dan wordt slechts 80% van de plantenvegetatie verwijderd zodat steeds een goed evenwicht tussen de waterhuishouding en ecologie gerealiseerd wordt.

Zoals in bovenstaand antwoord aangegeven beschikt de VMM niet over gedetailleerde gegevens van de toegepaste maairegimes van de andere waterbeheerders.

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 126
van **FREYA PERDAENS**
datum: 12 maart 2021

---

aan **BENJAMIN DALLE**
VLAAMS MINISTER VAN BRUSSEL, JEUGD EN MEDIA

Homohaat bij jongeren - Aanpak

In de nasleep van het overlijden van een 42-jarige man in Beveren waarbij twee jongens van 17 en één van 16 werden opgepakt, werden onthutsende cijfers voorgelegd. Professor Alexis Dewaele geeft aan dat homohaat opvallend vaak voorkomt bij jonge jongens. Opgroeien in een achtergesteld milieu, groepsdynamiek en geloof kunnen daarbij een rol spelen. in 'De ochtend' op Radio 1 gaf de professor aan dat negativiteit jegens homo's bij jonge jongens niet uitzonderlijk is, integendeel.

Ik geef de cijfers uit de literatuur en eigen onderzoek van de professor even mee. 20 procent van de jonge jongens geeft aan tegen gelijke rechten voor holebi's te zijn. Nog eens een even grote groep wil liever niet geassocieerd worden met een holebi in de publieke ruimte. Om dan tot het geweld zelf te komen: uit onderzoek bleek ook dat naar geweld tegen homo's, jonge jongens de meest voorkomende daders zijn.

1. Hoe zal de minister deze problematiek binnen zijn beleidsdomein aanpakken, om te voorkomen dat negatieve gevoelens uitmonden in geweld?
2. Welke campagnes worden opgezet om deze specifieke doelgroep van jongeren te bereiken?
3. Op welke wijze heeft de minister binnen zijn beleidsdomein Jeugd de problematiek van haat jegens de regenbooggemeenschap bij jongeren onderzocht? Wat waren de resultaten van dat onderzoek? Indien tot nu nog geen initiatief werd genomen, zal hij dan in die richting initiatieven nemen?

ANTWOORD

op vraag nr. 126 van 12 maart 2021

van **FREYA PERDAENS**

---

1. Negatieve gevoelens die uitmonden in geweld tegen een specifieke gemeenschap moet worden voorkomen en aangepakt. Dit vraagt een verdere uitbouw en verankering van beleid ter zake, een correcte beeldvorming en een cultuur van aanvaarding en erkenning. Ik zie hierin drie belangrijke schakels, met name preventie, reactie en herstel. Vanuit mijn bevoegdheidsdomein zal ik deze legislatuur expliciet inzetten op inclusief jeugdwerk.

U stelde mij in december 2020 gelijkaardige schriftelijke vragen naar acties voor holebi-jongeren binnen mijn beleidsdomein Jeugd, met name nr. 36 en 37. Daarin verwees ik al naar de ondersteuning van organisaties die (on)rechtstreeks voor en met de LGBTQIA+-jongeren werken om een veilige en inclusieve context te bieden binnen het jeugdwerk. Ik gaf ook een overzicht van een aantal beleidsinstrumenten die inspelen op genderidentiteit en -beleving. Zo moeten jeugdorganisaties die erkend en gesubsidieerd worden binnen het Vlaams Jeugd- en kinderrechtenbeleid (JKP) een integriteitsbeleid op organisatieniveau uitwerken, waarbinnen via aanspreekpunten integriteit of de API's gewerkt wordt aan preventie, algemene aanpak en nazorg bij grensoverschrijdende situaties zoals geweld.

Een aantal acties binnen prioriteit 1. Welbevinden en prioriteit 5. Mediawijsheid van het JKP worden expliciet gelinkt aan de versterking van het offline en online integriteitsbeleid, met oog op voorkomen van fysiek, psychisch en seksueel gender gerelateerd geweld. Ook het tegengaan van (cyber)pesten en het werken rond veerkracht, weerbaarheid en mentaal welbevinden worden hierin opgenomen. De acties werken taboedoorbrekend onder meer op vlak van identiteitsvraagstukken.

In aansluiting op deze acties verwijs ik eveneens naar mijn engagement om binnen het Horizontale Integratie en Gelijke Kansen Beleidsplan (HIGKBP) van collega-minister Somers, de plaats van LGBTQIA+ jongeren in het jeugdwerk te versterken.

Tenslotte is er ook nog mijn engagement binnen het Vlaams Actieplan voor Bestrijding van Seksueel geweld, onder coördinatie van collega-minister Zuhal Demir. De daar ingebrachte acties spelen voornamelijk in op preventie via sensibiliseren en informeren en kwaliteitsbewaking door onder meer vorming op maat en een aangepast kwaliteitsbeleid.

2. U focust in uw vraag specifiek op het daderprofiel van jonge jongens. Wil men komen tot een positief klimaat ten aanzien van de LGBTQIA+-gemeenschap lijkt het mij evenzeer belangrijk om specifieke doelgroepen niet te stigmatiseren. Een brede aanpak is nodig. Zo wijst onderzoek uit 2018 door W. Vantieghem (VUB) en M. Van Houtte (UGent), dat verscheen in het Journal of Homosexuality, reeds uit dat een open en constructief gespreksklimaat rond gender zowel jongens als meisjes, hetero en LGBTQIA+-jongeren ten goede komt.
Meer recent werd door vzw Expeditions een interessant kwalitatief onderzoek 'Ik zie, ik zie, wat jij niet ziet. Gender- en seksuele identiteit in het jeugdwerk' uitgevoerd dat aantoonde dat correct en genderbewust taalgebruik cruciaal is om een brede groep jongeren te verbinden en in de vrije tijd een veilige gedeelde ruimte te laten delen.

Om die redenen zal ik geen specifieke campagnes ontwikkelen exclusief gefocust op jonge jongens met holebifobe gevoelens en handelingen. Wel zal ik rond deze thema's bewust een brede aanpak uitrollen waarin we iedereen betrekken in een constructief en genderbewust gesprek. We gaan met deze aanbevelingen, zoals geduid in antwoord 1, aan de slag zowel in het JKP bij de prioriteiten 'Welbevinden en positieve identiteitsontwikkeling' en 'Vrije tijd voor allen' als binnen het HIGKBP onder doelstelling 10. De aanbevelingen rond o.a. constructieve communicatie, bespreekbaarheid en een anti-pestbeleid worden tijdens deze legislatuur verder geoperationaliseerd.

3. Het Jeugdonderzoeksplatform (JOP) bracht in 2014 het boek 'Gender(en). Over de constructie en deconstructie van gender bij Vlaamse jongeren' uit. Genderidentiteit en -beleving werd onderzocht in vier maatschappelijke domeinen: vrije tijd, onderwijs, politiek en welzijn. In dit boek werden niet alleen resultaten uit eigen onderzoek maar ook van andere onderzoekers, onder meer verbonden aan andere toenmalige steunpunten, zoals het Steunpunt Cultuur, het Steunpunt Studie en Schoolloopbanen en het Steunpunt Gelijkekansenbeleid gepubliceerd. Een cruciale vaststelling was dat genderverschillen minstens ten dele sociaal zijn geconstrueerd. Ze zijn het resultaat van gendersocialisatie waarbij meisjes en jongens opgevoed worden tot vrouwen en mannen. De genderidentiteit wordt verder geconstrueerd via alledaagse handelingen en sociale interacties. De adolescentie vormt daarbij een cruciale fase, waarbinnen grenzen worden afgetast en afgebakend. Via genderpraktijken worden verschillen gecreëerd tussen jongens en meisjes, die niet te herleiden zijn tot natuurlijke of biologische verschillen. De onderzoeksresultaten werden via verschillende kanalen ontsloten. Het boek zelf is gratis raadpleegbaar op de website van het JOP.

Vervolgens volgde in 2019, mede in kader van het Masterplan Diversiteit, het kwalitatief onderzoek 'Ik zie, ik zie, wat jij niet ziet. Gender- en seksuele identiteit in het jeugdwerk'. De studie onderzocht de beelden, houdingen en ervaringen over gender en seksualiteit die bestaan in jeugdwerkorganisaties (jeugdverenigingen, jeugthuizen, jeugdkampen, enz.) en hoe ze het welbevinden van LGTBIQ+ jongeren beïnvloeden. Er werd ook gekeken naar hoe jongeren hun gender- en seksuele identiteit beleven in het jeugdwerk.

Ik wil in de toekomst voortbouwen op de vaststellingen en aanbevelingen uit bovenstaande onderzoeken. Wanneer zou blijken dat een nieuw onderzoeksinitiatief nodig is, neem ik dit mee in de onderzoeksagenda.

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 530

van **FREYA PERDAENS**

datum: 22 januari 2021

---

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Rioolinventaris - Coördinerende rol Aquafin

In de beleidsnota Omgeving 2019-2024 vinden we het volgende terug over de coördinerende rol die wordt weggelegd voor Aquafin: "Het landschap van publieke drinkwater- en afvalwateroperatoren kan efficiënter georganiseerd worden met een logischere taakverdeling. Samen met de verschillende operatoren ontwikkelen we een visie op de toekomst van het waterlandschap. Omwille van de sterke interactie tussen de riolerings- en hemelwatersnetwerken, dragen we Aquafin op om het asset management voor de netwerken te coördineren met de diverse rioolbeheerders. Zo realiseren we belangrijke efficiëntiewinsten en krijgen we beter zicht op de staat van de stelsels en hun onderhoud. De taken van de operatoren zullen in het kader van een kerntakendebat geëvalueerd worden, dit vooral om te zorgen dat de netbeheerders zich maximaal concentreren op hun kerntaak: goed werkende netwerken die de uitdagingen van morgen aankunnen."

In de beleids- en begrotingstoelichting (BBT) Omgeving en Natuur 2021 staat hierover het volgende: "In het kader van het expliciteren van de saneringsplicht zal ik de gemeentelijke en bovengemeentelijke operatoren verplichten om de rioolinventaris tegen eind 2021 te vervolledigen en daarna een risicokaart en een inspectieplan op te maken. Voor de uitvoering van de inspecties zal er een tijdspad worden vastgelegd met de operatoren. Aquafin werkt, in overleg met de ganse sector, de standaarden uit zodat een uniforme aanpak in Vlaanderen wordt gewaarborgd."

In een interview in De Tijd van 14 januari 2021 met ceo Jan Goossens liet deze het volgende optekenen: "Goossens pleit ervoor om de middelen efficiënter in te zetten. 'In het verleden bleek soms dat twee naburige gemeenten en Aquafin los van elkaar een bufferbekken bouwden. Door beter te coördineren kan hetzelfde doel bereikt worden met minder middelen.' Aquafin kreeg van de Vlaamse regering de opdracht om een coördinerende rol te spelen in assetmanagement."

1. Wat is het juiste tijdspad van het vervolledigen van de rioolinventaris in 2021? Is er ook al een tijdspad uitgestippeld voor de opmaak van de risicokaart en het inspectieplan?
2. Zijn er gemeenten waarvoor de rioolinventaris al volledig is? Welke?
3. Zal met de rioolinventaris ook het overzicht van bijvoorbeeld bufferbekkens worden geïnventariseerd of is dat een aparte oefening? Indien dat een aparte oefening is, is ook hier een tijdspad voor vooropgesteld?

4. Kan de minister een overzicht/omschrijving geven van de zaken waarvoor Aquafin (bijkomend) een coördinerende rol kreeg toegewezen?

ANTWOORD

op vraag nr. 530 van 22 januari 2021

van **FREYA PERDAENS**

---

1. De VMM neemt in het eerste kwartaal 2021 contact op met de laatste gemeenten die nog niet aangesloten zijn bij het samenwerkingsverband ikv de rioolinventaris.

De meerderheid van de Vlaamse gemeenten heeft, al dan niet via hun dienstverlener, de gegevens van het grondgebied opgeladen in de rioolinventaris. Deze gegevens doorlopen een aantal validatieprotocollen om de datakwaliteit te verzekeren. Tegen juni 2021 zouden de gegevens die voldoen aan de kwaliteitsvereisten beschikbaar zijn in de publicatieomgeving van de VMM.

Het tijdspad was het onderwerp van uitgebreide besprekingen met de sector. Deze besprekingen resulteerden in een conceptnota die als mededeling aan de Vlaamse regering werd voorgelegd.

U kan deze conceptnota terugvinden op <https://www.vmm.be/water/projecten/asset-management>.

Het volgende tijdspad wordt hier voorop gesteld:

- Eind 2021: alle gemeenten en Aquafin hebben hun informatie opgeladen in de AWIS-rioolinventaris;
- Eind 2022: de volledige rioolinventaris, de risicokaart en het inspectieplan tot 2027 zijn beschikbaar;
- Eind 2023: 25% van het inspectieplan is uitgevoerd, waaronder minstens 25% van de meest kritische riolen;
- Einde 2025: 50% van het inspectieplan is uitgevoerd, 100% van de meest kritische riolen zijn geïnspecteerd;
- Einde 2027:
  - o 100% van het inspectieplan is uitgevoerd, geëvalueerd en heeft geleid tot een maatregelenprogramma;
  - o Op dat ogenblik zal de initiële risico-kaart ook een toestandskaart worden, waaruit een 2de generatie risico-kaart zal afgeleid worden;
  - o Dit zal resulteren in een inspectieplan voor de periode 2028-2033.

De VMM heeft de integratie van de verschillende plannen in de rioolinventaris gepland in 2022. Op deze wijze worden de gegevens gecentraliseerd en wordt de basis voor verdere onderlinge samenwerking gelegd.

2. Alle rioolbeheerders, Aquafin en een aantal onafhankelijke steden of gemeenten zijn aangesloten bij de rioolinventaris. Voor 266 van de 300 Vlaamse gemeenten is de samenwerking contractueel vastgelegd (via de gemeente zelf of hun gegevenspartner). Deze gemeenten beschikken over rioolgegevens of engageerden zich voor de opmaak van de dataset. Deze gemeenten verklaarden zich akkoord om de gegevens te ontsluiten via de rioolinventaris. Voor een 10-tal gemeenten is de samenwerking geïnitieerd maar nog niet formeel bekrachtigd. De resterende gemeenten worden nog verder gecontacteerd.
3. In de rioolinventaris kunnen ook gegevens mbt bufferbekkens (die onderdeel uitmaken van de rioleringsinfrastructuurketen) worden opgenomen. De rioolinventaris toont echter enkel de uitgevoerde, concreet geplande infrastructuur (via GIP, OP). Deze

informatie wordt aangevuld met de gebiedsdekkende uitvoeringsplannen (GUP) maar hierbij zijn geen bufferbekkens opgenomen.

4. Voor het antwoord van deze vraag verwijzen we weerom naar de website <https://www.vmm.be/water/projecten/asset-management>.

In hoofdzaak komt het neer op:

- Het (verder) in kaart brengen van de eigen infrastructuur;
- Rol van matchmaker waarbij Aquafin met de verschillende riooloperatoren in overleg zal treden om de verschillende taken op elkaar af te stemmen;
Bovendien zullen ook de riolerings- en de hemelwaternetwerken op elkaar moeten afgestemd worden (netarchitectuur);
- Coördinatie en uitbouw van een overstortenmeetnet op het gemeentelijke netwerk, vanzelfsprekend in overleg met de betrokkenen;
- Het opzetten van een digitaal samenwerkingsplatform voor berekeningsmodellen tussen haarzelf en de gemeentelijke beheerders tegen medio 2021.

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 848

van **FREYA PERDAENS**

datum: 25 september 2020

---

aan **HILDE CREVITS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

Intelligent waterbeheerssysteem - Project 'Internet of Water'

In april 2019 maakte de Vlaamse Regering 9 miljoen euro vrij voor de uitrol van het 'Internet Of Water', een intelligent waterbeheerssysteem dat de waterkwaliteit en waterkwantiteit permanent en in real time kan opvolgen. Met dit project zouden meer dan 2500 sensoren in Vlaanderen geïnstalleerd worden en data aanleveren aan de zelflerende software. Dankzij die data zou Vlaanderen zich in de toekomst beter kunnen wapenen tegen wateroverlast, waterschaarste en waterverontreiniging.

De bedoeling was om, door actuele meetgegevens, aangevuld met zelflerende voorspellingen van belangrijke parameters het mogelijk te maken om de waterreserves beter te benutten in functie van de watervraag.

1. Werden ondertussen alle sensoren die in het kader van het project 'Internet of Water' zouden worden geplaatst, ook daadwerkelijk geïnstalleerd?
2. Welke parameters worden juist gemeten met de geïnstalleerde sensoren?
3. Hoe wordt dit project geëvalueerd? Op welke manieren worden de metingen nu reeds gebruikt om de strijd aan te gaan met wateroverlast, waterschaarste en waterverontreiniging?
4. Op welke manier worden deze gegevens doorgegeven aan andere instanties, zoals de Vlaamse Milieumaatschappij, om ze te helpen data vergaren in het kader van waterreserves? Wie krijgt welke gegevens ter beschikking?

HILDE CREVITS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

ANTWOORD

op vraag nr. 848 van 25 september 2020

van **FREYA PERDAENS**

---

1. De planning van het onderzoeksproject Internet of Water voorziet dat gedurende 4 jaar (2019-2023) een gefaseerde uitrol zal gebeuren van een fijnmazig hoogfrequent sensor netwerk. Op dit moment zijn er 8 prototype sensoren geïnstalleerd en wordt de installatie van de overige 2 prototypes ingepland.

Voor alle duidelijkheid, het is de bedoeling om in een eerste fase dit project verder te onderzoeken en te optimaliseren, om nadien te werken aan een graduele opschaling van het aantal meetsensoren. We zitten momenteel dus de eerste 'voorbereidende' fase, om nadien de juiste 'sprong' voorwaarts te maken.

De graduele opschaling geeft de ruimte om voldoende onderzoek te doen in deze diverse domeinen met als finaliteit aanbestedingen die door marktpartijen worden ingevuld om het onderzoek te vertalen naar een langdurige operationele implementatie. Daarnaast worden deze prototypes vergezeld met commerciële multiparameters sondes bij wijze van verificatie zodat de opschaling van prototype naar grootschalige implementatie voldoet aan de juiste data kwaliteitsvereisten. In parallel worden ook de innovaties in de andere aspecten van het totale meetnetwerk uitgewerkt: vereisten op datatransfer en dataverwerking, IoT platformen, datamodellen en dashboards; selectie van de juiste meetlocaties; processen voor en impact van de installatie en onderhoud van dergelijk sensornetwerk, de samenwerkingen met de verschillende waterwegbeheerders, en toepassingen waarbinnen deze data en modellen kunnen worden gebruikt.

2. In dit onderzoeksproject met focus op de verzilting en impact van lozingen in oppervlaktewater streven we naar de metingen van een representatieve mix van temperatuur, pH, ORP, geleidbaarheid en nitraat. Dit zijn parameters die onderdelen van de waterkwaliteit meten, maar niet de waterkwantiteit. De huidige prototypes meten pH, geleidbaarheid en temperatuur en werden uitgerold in West-Vlaanderen (in de regio van de Blankaert) met als doel een eerste zicht te krijgen op de verziltingstoestand in deze regio. Commerciële multiparameterssondes zijn aanwezig ter verificatie van de gemeten waardes. Er wordt onderzocht of waterkwantiteit mogelijk als een afgeleide kan worden bepaald.
3. Aangezien er gekozen is om gradueel op te schalen en onderzoek te doen in diverse genoemde domeinen, worden de gegevens vandaag nog niet operationeel gebruikt. Daar is het vandaag te vroeg voor. Op termijn is het wél de bedoeling om de permanente datastroom afkomstig van de sensoren te gebruiken in dashboards en als voeding voor algoritmes en hydrologische modellen. Beheerders en gebruikers van onze waterbronnen kunnen daarop inspelen om waterinname te sturen, de verzilting in havens en kustgebieden te monitoren, de impact van overstorten op te volgen, het beheer van de waterlopen te sturen, het leveren van gezuiverd afvalwater voor bv. irrigatie, het oppompen van water in kanalen, ...

Concreet kunnen we belangrijke wateruitdagingen rond verzilting en impact van lozingen in oppervlaktewater waar Vlaanderen mee te maken krijgt in de komende jaren sneller en gericht aanpakken. In een aantal streken kampt Vlaanderen met de

gevolgen van verzilting: aan onze kust en in onze polders, maar ook in de havengebieden en kanalen, en een gebied op de linkeroever van de Schelde.

Daarnaast is een goede opvolging van lozingen in oppervlaktewater cruciaal om de verontreiniging van ons leefmilieu te beperken. Internet of Water kan die opvolging sneller en effectiever maken. De sensoren kunnen niet enkel de impact van lozingen van huishoudelijk afvalwater (RWZI) en industrieel afvalwater in kaart brengen, maar ook de impact bepalen van overstorten en incidentele lozingen of calamiteiten.

Bovenstaande cases werden ook besproken met verschillende stakeholders in Vlaanderen aan de hand van Internet of Water Stakeholder meetings. Er werden 4 stakeholder sessies georganiseerd, waarvan 2 omtrent de algemene status van het project en de domeinen van aanbesteding, 1 gefocust was op verzilting en de andere op impact van lozingen op oppervlaktewater. Met deze sessie beogen we om de feedback van het veld te capteren en om te begrijpen op welke manier nieuwe data hen kan helpen in hun processen. Op deze manier zorgen we ervoor dat Internet of Water een breder gedragen oplossing biedt aan Vlaanderen.

4. VMM is al onderdeel van het consortium (dat verder aangevuld wordt door VITO, imec, VLAKWA, De Watergroep en Aquafin). Aangezien Internet of Water onderzoek vraagt in verschillende domeinen, is er gekozen om dit consortium te vormen die de nodige kennis heeft om dit project te realiseren. Elke partij draagt een serieuze steen bij aan het project vanuit zijn expertise. Naast VMM, zijn ook Aquafin en De Watergroep actief betrokken in het project en hebben zij toegang tot de data. Het project past ook open data standaarden toe die de data activeren waardoor de data open beschikbaar wordt voor de verschillende partijen in het consortium via een Internet of Things platform.

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 359
van **FREYA PERDAENS**
datum: 10 december 2020

---

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Zwerfvuil - Studie referentiekosten

In de oplevering van het eindrapport inzake de referentiekosten op het vlak van zwerfvuil was eerst voorzien tegen september 2020. Later werd aangegeven dat het eindrapport tegen eind 2020 afgewerkt zou zijn.

Het uitstel kwam er vooral omdat de Klankbordgroep Zwerfvuilmonitoring de methodologie van de studie referentiekosten zwerfvuil uitgebreid valideerde. Door die Klankgroepbord werd bekeken om het referentiekader en de methodiek zo goed mogelijk aan te passen en waar nodig te wijzigen.

1. Is de studie referentiekosten zwerfvuil intussen beschikbaar? Kunnen we deze krijgen?
2. Welk referentiekader en welke methodiek werd uiteindelijk gebruikt? Welke grote aanpassingen gebeurden hierin?
3. Wat zijn de belangrijkste conclusies uit de studie?

ANTWOORD

op vraag nr. 359 van 10 december 2020

van **FREYA PERDAENS**

---

1. Het eindrapport van de studie referentiekosten zwerfvuil is nog niet publiek beschikbaar. Het studiebureau legt er momenteel de laatste hand aan. Dit eindrapport moet hierna nog worden voorgelegd aan de klankbordgroep voor eventuele feedback.
2. Het rekenmodel voor de gemeenten neemt het gewenste netheidsambitieniveau als uitgangspunt. Vervolgens gebruikt het model verschillende tussenstappen om tot een totale kost voor het grondgebied per gemeente te komen. In die tussenstappen wordt bijvoorbeeld rekening gehouden met de (referentie)vervuilingssnelheid, die op haar beurt de (referentie)opruimfrequentie bepaalt. De referentiekost per oppervlakte-eenheid wordt bepaald op basis van een (referentie)opruimstrategie, in combinatie met de (referentie)opruimfrequentie. Ook met andere, niet aan de opruiming gerelateerde referentiekosten wordt rekening gehouden, bijvoorbeeld met sensibilisering/communicatie. Een gelijkaardige berekening gebeurt voor de Vlaamse agentschappen.

De Klankbordgroep Zwerfvuilmonitoring valideert de methodologie van de studie. De globale benaderingswijze is in wezen ongewijzigd gebleven. De meeste aanpassingen situeren zich op het vlak van de bepalingswijze van verschillende parameters in het rekenmodel. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om de vraag wat de beste referentiewaarde voor een parameter is: gemiddelde, mediaan, 25ste percentiel, enz.).

3. De OVAM wacht het eindrapport van de studie af en gaat er in 2021 verder mee aan de slag, rekening houdend met de Richtsnoeren van de Europese Commissie. Deze Richtsnoeren zijn momenteel nog niet beschikbaar. De Richtsnoeren zijn weliswaar niet juridisch bindend, maar ik vind het essentieel om de studie referentiekosten zwerfvuil ook daarmee af te toetsen en vervolgens pas een definitieve beslissing te nemen.

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 27
van **FREYA PERDAENS**
datum: 20 november 2020

---

aan **BENJAMIN DALLE**
VLAAMS MINISTER VAN BRUSSEL, JEUGD EN MEDIA

Brandveiligheid jeugdlokalen - Vorming

Op 18 oktober 2019 stelde ik een schriftelijke vraag (nr. 2) over de brandveiligheid van onze jeugdlokalen. In zijn antwoord gaf de minister onder meer aan dat de Ambrassade een project uitgewerkt heeft dat bestaat uit twee fasen.

De tweede fase werd als volgt omschreven:

"FASE 2: vanaf najaar 2020 en vooral in 2021; de trainers delen de opgedane kennis met de lokale groepen. Deze vorming is vooral gericht op brandveilig en preventief handelen: rookmelders aanschaffen en plaatsen, afspraken rond 'wat bij brand?' en bewust omgaan met materiaal in en rond de lokalen. Naast het vormingsaspect wordt de problematiek zo toegankelijk mogelijk gemaakt via website en publicaties. De volgende publicaties spelen hier op in: Jeugdlokalen en brandveiligheid, Logboek brandveiligheid, Pictogram richtlijn bij brand, Checklist brandveiligheid, Pyromania, Lokalenmap en Jeugdlokalen en het (ver)bouwproces. Deze zijn digitaal beschikbaar op de website www.jeugdlokalen.be/publicaties en zijn ook beschikbaar in gedrukte vorm. Omdat publicaties gedateerd geraken en de informatie langs digitale weg makkelijk en snel geactualiseerd kan worden, neemt de Ambrassade in het voorjaar van 2020 de website jeugdlokalen.be onder de loep. Na een grondige analyse wil men eind 2020 komen tot een vernieuwde website. De informatie in de publicaties wordt toegankelijk gemaakt via de digitale weg."

1. Loopt het tijdpad van de tweede fase van de vorming nog zoals gepland, of zijn er wijzigingen en/of vertragingen opgelopen?
2. Hoever staan de plannen voor een vernieuwde website jeugdlokalen.be?
3. Zijn er acties gepland om te communiceren/de beschikbare informatie rond brandveiligheid te promoten? Welke?

BENJAMIN DALLE

VLAAMS MINISTER VAN BRUSSEL, JEUGD EN MEDIA

ANTWOORD

op vraag nr. 27 van 20 november 2020

van **FREYA PERDAENS**

---

1. Het tijdpad van de vorming loopt niet zoals gepland. In mijn antwoord op uw schriftelijke vraag nr. 152 van 12 juni 2020, gaf ik reeds aan dat De Ambrassade contact had opgenomen met een afvaardiging van Brandweer Vlaanderen en dat het traject vanaf september weer zou worden opgepikt. De samenwerking met Oscare vzw werd immers stopgezet. Sinds september heeft men effectief contact gehad met Brandweer Vlaanderen met het oog op het bekijken van de verschillende mogelijkheden.
2. De Ambrassade bekijkt de aanpassingen van de website jeugdlokalen.be binnen het breder geheel van de aanpak van een aantal andere belangrijke websites voor het lokale jeugdwerk, zoals opkamp.be, ikorganiseer.be, goegespeeld.be,... Hiervoor werkt De Ambrassade momenteel samen met de betrokken partners.
3. De Ambrassade zal bij de uitrol van een nieuwe website en nieuwe acties de nodige aandacht besteden aan de communicatie. Afhankelijk van de eindproducten zal De Ambrassade kiezen voor de best bijpassende communicatie.

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 977
van **FREYA PERDAENS**
datum: 3 september 2020

---

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Bemalingswerken - Opvang grondwater

Op 9 maart 2020 stelde ik een schriftelijke vraag (nr. 461) over bemalingswerken. In haar antwoord gaf de minister het volgende mee: "Er werd in uitvoering van het actieplan al een evaluatie gemaakt van belemmeringen vanuit de regelgeving om bemalingswater tijdelijk te gebruiken. Hieruit blijkt dat het van toepassing zijn van rubriek 53.8 bij gebruik van het bemalingswater belemmerend werkt voor grotere debieten. Ik heb aan mijn administratie gevraagd een aanpassing van de regelgeving voor te bereiden om het nuttig gebruik van het water dat via de bemaling ter beschikking komt, mogelijk te maken."

Op 15 juli 2020 vermeldde de minister deze aanpassing van de regelgeving in de Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Energie. Daarbij stelde ze het volgende: "In de VLAREM-trein die binnenkort voorgelegd wordt aan de Vlaamse Regering heb ik een voorstel laten opnemen om het nuttig gebruik van bemalingswater van tijdelijke bemalingen bij bouwwerken vrij te stellen van de vergunningsplicht onder de rubriek 53.8 voor een debiet van maximaal 5000 kubieke meter per jaar. Hierdoor wordt ook niet-huishoudelijk gebruik van dit bemalingswater standaard mogelijk. Ik denk hierbij aan de groendienst van de betrokken gemeente, veegwagens enzovoort. Het is echter niet mijn bedoeling om bijkomend wegtransport van water te gaan promoten."

1. Werd het voorstel om het nuttig gebruik van bemalingswater van tijdelijke bemalingen bij bouwwerken vrij te stellen van de vergunningsplicht onder de rubriek 53.8 voor een debiet van maximaal 5000 kubieke meter per jaar opgenomen in de VLAREM-trein (VLAREM: Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning)?
2. Vanaf wanneer kan men gebruikmaken van de vrijstelling van de vergunningsplicht?

ZUHAL DEMIR

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

ANTWOORD

op vraag nr. 977 van 3 september 2020

van **FREYA PERDAENS**

---

1. In de VLAREM-trein 2019 heb ik een voorstel laten opnemen om het nuttig gebruik van bemalingswater van tijdelijke bemalingen bij bouwwerken vrij te stellen van de vergunningsplicht onder de rubriek 53.8. voor een debiet van maximaal 5 000 m³/jaar.
2. Dit wordt momenteel voorbereid voor agendering op de Vlaamse Regering met het oog op een eerste principiële goedkeuring. Op dit ogenblik kunnen wij echter nog geen richtinggevende tijdspanne medelen van het vervolgtraject, aangezien het vervolgtraject van de huidige (en toekomstige) VLAREM-trein verschillend is t.o.v. de VLAREM-treinen die in het verleden zijn gepubliceerd. Er zijn met name enkele bijkomende procedurele aspecten die we moeten respecteren.

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 727

van **FREYA PERDAENS**

datum: 11 maart 2021

---

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Plastic flessen - Recyclage (2)

Ik verwijs vooraf naar mijn schriftelijke vraag nr. 576 van 3 februari 2021 over dit onderwerp.

In het antwoord van de minister werd onder meer meegegeven dat momenteel pet-flessen (pet: polyethyleentereftalaat) voor recyclage naar onze buurlanden gebracht worden. Fost Plus krijgt door voor welk type toepassingen het recyclaat wordt aangewend. In 2019 ging 42% van de in België ingezamelde pet-flessen naar bottle-to-bottle recyclage.

Van mijn derde vraag "Is er een overaanbod aan petrecyclaten, of net niet? Waarvoor worden gerecycleerde pet-flessen, die niet worden gebruikt voor rpetflessen, dan wel gebruikt? Hoeveel ton wordt zo op een andere manier gebruikt?" bleef de laatste deelvraag echter onbeantwoord.

1. 42% van de ingezamelde pet-flessen gaan naar bottle-to-bottle recyclage.

Wat is de opdeling naar recyclagedoeleinden van de andere 58% ingezamelde pet-flessen?

2. Kan de minister een opdeling geven van de hoeveelheid (in ton) gerecycleerde pet-flessen en toelichten op welke manier wordt gerecycleerd?

ANTWOORD

op vraag nr. 727 van 11 maart 2021

van **FREYA PERDAENS**

---

1. Fost Plus vermarkt gesorteerd materiaal. Eenmaal aan een recycleur verkocht, heeft Fost Plus in feite geen invloed meer op de uiteindelijke toepassing van het materiaal. Hier bepaalt de vrije markt waar deze grondstoffen opnieuw ingezet worden. Wel voeren zowel Fost Plus als IVC checks en audits uit om zeker te zijn dat de materialen werkelijk gerecycleerd worden.

Omdat in de erkenning van Fost Plus een verplichting staat dat 25% van de PET-flessen naar "bottle-to-bottle" recyclage moet gaan, moet Fost Plus dit wel kunnen monitoren. Fost Plus zal daarom via een bevraging van de recyclagepartners monitoren welk percentage van de flessen naar bottle-to-bottle recyclage gaat omdat daarachter een wettelijke verplichting staat. Voor de andere toepassingen vragen zij dit niet gedetailleerd op.

Desalniettemin heeft Fost Plus kunnen vaststellen dat van de overblijvende 58% gesorteerde balen PET-flessen ongeveer de helft naar "thermoformed sheets" verwerkt worden. Dat zijn gethermoformeerde folies waarmee bijvoorbeeld bakjes en schaaltes gemaakt worden. Dat betekent dat een goede 70% van de PET-flessen die via het Fost Plus systeem worden ingezameld terug een verpakking worden.

De overblijvende +/-30% gaat voornamelijk naar technische vezel toepassingen. Een voorbeeld hiervan zijn tapijten.

Dit betreft nog de cijfers van 2019. Zonder de nieuwe Suez/Alma fabriek mee te rekenen die vanaf eind 2022 de binnenkomende PET-flessen naar nieuwe flessen zal recyclen, zien we een blijvende stijgende trend richting meer bottle-to-bottle bij de PET-recycleurs die momenteel onder contract staan bij Fost Plus

2. De stromen PET-flessen waarvoor een verplichting van 25% bottle-to-bottle bestaat (PET helder en PET blauw) betroffen bijna 50 kt in 2019. 70% daarvan vond dus een weg terug naar verpakkingen, en 30% naar technische vezel applicaties.